

Ազգայն

ԼՁ. ՏՄԻԹ ԹԻԻ 1996 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ, 10 ՕԳՈՍՏՈՍ 2015
• VOL. XXXVI, NO 1996 • LUNDI, 10 AOÛT 2015 • MONDAY, AUGUST 10, 2015

1915-2015
ՀԱՅՈՑ
ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ
100-ՐԿ ՏԱՐԵՎԱՐԶ

ԿԸ ՅԻՇԵՄ ԵՒ ԿԸ ՊԱՀԱՆՁԵՄ

ՌԱԿ Պոստոնի Պատգամաւորական Ժողովը որդեգրեց Հայաստանի Եւ Սփիւռքի վերաբերեալ բանաձեւեր

Ռամկավար Ազատական Կուսակցութեան Միացեալ Նահանգներու Արեւելեան Շրջանի եւ Գանատայի ակումբներու 83-րդ Պատգամաւորական Ժողովը գումարուեցաւ Յուլիս 11-12 շաբաթավերջին Պոստոնի մէջ: Ժողովը կը գումարուէր սահմանուած թուականէն որոշ յապաղումով, չնախատեսուած դժուարութիւններու պատճառաւ: Ներկայ էին Պոստոնի, Նիւ Եորքի, Ֆիլատելֆիայի, Տիթթոնի, Սոնթթալի եւ Թորոնթոյի ակումբները՝ ներկայացնող 23 պատգամաւորներ: Առաջին հերթին ժողովը ընտրեց դիւանի ատենապետը՝ անցեալի ՌԱԿ Կեդրոնական Վարչութեան երկարամեայ ատենապետ՝ Դոկտ. Արշաւիր Կեօնճեանը, եւ ատենադպիրը՝ Տօթթ. Յարութիւն Արզումանեանը:

Օրակարգը կ'ընդգրկէր ակումբներու եւ մամուլի տեղեկագրութիւններու ներկայացումը եւ անոնց խորքային քննարկումն ու վաւերացումը: Ժողովը ապա հիմնական որոշումներ որդեգրեց նկատի ունենալով կազմակերպչական անհրաժեշտ փոփոխութիւններ, եւ այդ նպատակաւ ծրագրեր մշակեց՝ հետեւողութեամբ Սփիւռքի, Հայաստանի եւ Արցախի հայկական կեանքի պահանջներուն:

Օրակարգին մէջ յատուկ բաժին յատկացուած էր Հայաստանի մեր քոյր կուսակցութեան կազմակերպչական գործունեութիւններուն եւ անոնց հետ մեր յարաբերութիւններուն: Գոհունակութեամբ արձանագրուեցաւ որ վերջերս մեր կուսակցութիւնը Երեւանի մէջ տիրացած էր կեդրոնատեղիի մը, որ պիտի ծառայէր Հայաստանի ՌԱԿ-ի եւ Սփիւռքի իր քոյր կազմակերպութիւն-

ներու գործունեութիւններուն:

Յատուկ քննարկումներ կատարուեցան մետիայի (մամուլի) նիւթին շուրջ, թե՛ բովանդակութեան եւ թե՛ կազմի առումներով: Շեշտուեցաւ անհրաժեշտութիւնը քայլ պահելու թեքնոլոճիի զարգացման հետ: Անդրադառնալով Պոստոնի «Տը Արմինիըն Միրըըր Սփիթթէյըըր» եւ Սոնթթալի «Ապագայ» շաբաթաթերթերուն, գնահատանքով արձանագրուեցաւ այս զոյգ հրատարակութիւններու բարձր մակարդակը: Ժողովականները տեղեկացան նաեւ թէ լուրջ աշխատանք կը տարուի զոյգ թերթերու թուայնացումի յաւելեալ արդիականացման համար: Այս կապակցութեամբ նիւթական միջոցներու անբաւար

արութիւնը նկատի առնուեցաւ եւ առաջարկներ ներկայացուեցան ֆինանսական սոր աղբիւրներ ապահովելու համար:

Նկատի առնուեցաւ որ վերջին տարիներու ընթացքին բարերարներ եւ ընդհանուր հանրութիւնը անելի հակամետ կը թուի ըլլալ յատկացումներ կատարելու որոշ բարենպատակ կարիքներու, անտեսելով մետիան, հակառակ այն իրողութեան թէ մամուլը ունի կենսական առաքելութիւնը թափանցելու անհատներու եւ հաւաքականութիւններու մտայնութիւններուն ու կազմաւորելու հանրային կարծիքը:

Աւարտելէ ետք քննարկումը շրջանաւարտ
Շար. էջ 14

Տէր Գրիգոր Եպս. Կապրոյեանը ընտրուեցաւ Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկէ Հայոց 20-րդ Կաթողիկոս Պատրիարք

Յուլիսի 25-ին, Չմմառու աթոռանիստ մայրավանքին մէջ համախմբուած, Հայ Կաթողիկէ եկեղեցւոյ սիւնհոդոսական հայրերը ընտրեցին Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկէ Հայոց՝ 20-րդ Կաթողիկոս Պատրիարքը, յանձնիս Փարիզի հայ կաթողիկէներու վաստակաւոր առաջնորդ՝ Արիիպատիւ Տէր Գրիգոր Եպիսկոպոս Կապրոյեանի, որ ընտրեց Գրիգոր-Պետրոս Ի անունը:

Ան կը յաջորդէ երջանկալիշատակ Ներսէս Պետրոս ԺԹ Կաթողիկոս պատրիարքին որ իր մահկանացուն կնքեց ամիս մը առաջ՝ 25 Յունիս 2015-ին:

Շար. էջ 5

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՀԱՄԱԶԱՅՆՈՒԹԻՒՆ ԻՐԱՆԻ ԵՒ «ՎԵՑԵԱԿ»Ի ՄԻՋԵՒ

Վիեննայի մէջ 17 օրերու տենդափն բանակցութիւններէ ետք, Յուլիս 14-ին Իրանը եւ «Վեցեակ»ի երկրները (Միացեալ Նահանգներ, Ռուսիա, Չինաստան, Մեծն Բրիտանիա, Ֆրանսա եւ Գերմանիա) պատմական համաձայնութեան մը եկան իրանցիներու միջուկային ծրագրի հետ կապուած բոլոր հարցերուն շուրջ: Կը սպասուի, որ պատժամիջոցներու վերացման շնորհիւ Իրանը վերստին կարելոր տեղ գրաւէ ուժանիւթի համաշխարհային շուկային մէջ: Սակայն Իրանին զէնքի մատակարարումներու արգելքը ուժի մէջ կը մնայ 5 տարի եւս:

Իրանական միջուկային հարցերէն ուրանիումի «հարստացման» մակարդակը պետք է իջեցուի 5 տոկոսի: Աւելի շատ հարստացած ուրանիումի բոլոր պաշարները պետք է վերամշակուին, իսկ հարստացման համար նախատեսուած մեքենաները պետք է ոչընչացուին: Իրանը պարտաւոր է հիւլեական ուժ արտադրող սարքաւորումները վերակառուցել այնպէս, որ փլուզոնիումի արտադրութիւնը դառնայ անհնար: Իրանին կ'արգիւրի նման սարքաւորումներ կառուցել յառաջիկայ 15 տարիներու ընթացքին:

Համաձայնագրի ստորագրումը Իրանին թոյլ կուտայ վերսկսիլ իր նաւթաքիմիական արտադրանքի արտահանումը: Ներկայիս իրանցիները փոքր քանակութեամբ նաւթ

կ'արտահանեն, սեփական կարիքները բաւարարելու համար: 2002-ին ԱՄՆու եւ Եւրոմիութեան հաստատած նաւթային արգելքի պատճառով Իրան ամսական կը կորսնցնէր 4-8 միլիարդ տոլար: Պատժամիջոցներու հաստատումէն առաջ Իրանը Ռուսաստանի եւ Սաուտի Արաբիայի կողքին, նաւթ արտահանող երկրներու առաջին երեք պետութիւնէն մին էր:

Սակայն պատժամիջոցները անմիջապէս չեն վերցուիր, որովհետեւ համաձայնագիրը պետք է հաստատեն Քոնկրէսի զոյգ պալատները: Իսրայելի վարչապետ Բենիամին Նաթանեահուն քոնկրէսականներուն կոչ կատարած է կասեցնել համաձայնութիւնը:

Շար. էջ 14

Ուորիք. «Գրաւուած տարածքները պետք է վերադարձուին Ատրպէյճանին»

Վերջերս երկօրեայ աշխատանքային այցելութեամբ Մոսկուա գտնուող Մինսքի խումբի ամերիկացի համանախագահ Ճեյմզ Ուորիք «Վետեմոսթ» թերթին տուած հարցազրոյցին ընթացքին անդրադարձած է Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտութեան լուծման առնչուող տարբեր հարցերու, կը գրէ Panorama.am-ը:

«Մենք չենք փորձեր նոր հարցեր եւ նոր մօտեցումներ յայտնաբերել: Մենք կը փորձենք շարունակել բանակցութիւններ վարելը՝ հիմնուելով նախապէս ձեռք բերուած յաջողութիւններուն վրայ: Ատիկա կը վերաբերի շարք մը կարեւոր հարցերու, որոնց կարգին է Լեռնային Ղարաբաղի շուրջ եղած տարածքներու յանձնումը, Լեռնային Ղարաբաղի կարգավիճակը, գաղթականներուն դրութիւնը, անոնց անվտանգութեան երաշխաւորումը: Ասոնք այն հարցերն են, որոնք քննարկման սեղանին դրուած են բանակցային գործընթացի ամբողջ ընթացքին», նշած է Ուորիք: Անդրադառնալով Մինսքի խումբի 22 տարուան դերակատարութեան՝ Ղարաբաղեան հակամարտութեան խաղաղ կարգաւորման գործընթացին մէջ՝ ան ասիտասանք յայտնած է այն մասին, որ այս ամբողջ ընթացքին կարելի չէ եղած ի սպառ դադարեցնել հայատրպէյճանական զօրքերու շփման գիծին ընդհարումները, որոնք մտավախութիւն կը յառաջացնեն հակամարտութեան խաղաղ կարգաւորման հեռանկարին առնչութեամբ:

Նկատի ունենալով: Այնպէս, որ կան բոլոր հիմքերը մտավախութիւն ունենալու այն գծով, որ այս հակամարտութիւնը կրնայ ընդարձակուիլ: Ուստի որեւէ բախում կրնայ պատճառ դառնալ հակամարտութեան սրման:

Հակամարտութեան վատ կողմը այն է, որ անիկա արիւնալի է, որեւէ պահու ենթակայ է վերածուելու ռազմական բախման, իսկ դրական կողմը այն է, որ Միացեալ Նահանգներ, Ռուսիա եւ Ֆրանսա պատրաստ են բոլոր կարելի միջոցները գտնելու հակամարտութեան խաղաղ կարգաւորման համար, համագործակցելու բոլոր կողմերու հետ եւ մնայուն կերպով կոչ կ'ուղղեն պահպանելու զինադադարը:

Այդուհանդերձ, Ուորիք դիտել տուած է, որ ինք լաւատես է, եւ Մոսկուա եւ Ուաշինկթըն կը հաւատան հակամարտութեան կարգաւորման բանակցային տարբերակին, եւ այդ է պատճառը, որ անոնք կը շարունակեն աշխատանքները Մինսքի խումբի ծիրին մէջ:

Մենք կը հասկնանք, որ սեփական անվտանգութեան ապահովման անհրաժեշտութենէն մեկնած՝ թէ՛ Ատրպէյճանը, եւ թէ Հայաստանը կրնան սպառազինութիւն ձեռք բերել, սակայն մեր մտավախութիւնը այն է, որ ատիկա պատճառ դառնայ զօրքերու շփման գիծին մէջ զինուորականացման:

«2015 թուականը շատ վտանգաւոր տարի էր, քանի որ զինադադարի խախտման դեպքերուն պատճառով մեծ թիւով զինուորականներ ու քաղաքացիներ զոհուեցան երկու կողմէն ալ: Մասնաւորապէս այս տարուան Յունուար ամիսը դարձաւ ամենէն վտանգաւորը հակամարտութեան խաղաղ կարգաւորման վերջին 20 տարիներուն ընթացքին՝ զոհերուն թիւը

Ընդ որում՝ խօսքը կը վերաբերի նաեւ Հայաստան-Ատրպէյճան սահմանին: Այս պարագային խնդիր ո'չ միայն սպառազինութիւններու քանակն է, այլ նաեւ անոնց արդիականացումը: Ինչպէս ըսած եմ, գոյութիւն ունի հաշիւներու սխալ դուրս գալու վտանգ, կացութիւն մը, որով մենք կը զբաղինք: Եթէ նախապէս զինադադարի դրութիւնը կը խախտեր արձակագէտներուն հրացաններուն միջոցով, այժմ մենք

գիտենք, որ ատիկա տեղի կ'ունենայ աւելի խոշոր տրամաշափի զենքերով, ինչ որ մտահոգիչ է: Մենք չենք փափաքիր, որ կողմերէն որեւէ մէկը ուժերու յարաբերակցութեան հարցին մէջ առաւելութեան հիման վրայ դիմէ ռազմական գործողութիւններու: Այդ իսկ պատճառով մենք կը կարծենք, թէ Հայաստան պետք է մասնակցի կարգաւորման գործընթացին, որպէսզի ռազմական վտանգաւոր իրադրութեան աւելի մեծ հատուածը ըլլայ կառավարելի», նշած է Ուորիք:

Խօսելով ազատագրուած շրջաններու կարգավիճակին շուրջ պաշտօնական Ուաշինկթընի դիրքորոշման մասին՝ ամերիկացի համանախագահը նշած է. «Գրաւուած տարածքները պետք է վերադարձուին Ատրպէյճանին՝ համապարփակ կարգաւորման ծիրին մէջ: Այստեղ կարեւոր է չկեղծուող կարգաւորման մէկ տարրին կամ սկզբունքի մը վրայ: Տարածքները պետք է վերադարձուին, բայց կան այլ գործօններ: Այդ պատճառով ալ մենք միշտ կը խօսինք համապարփակ կարգաւորման մասին. կարելի չէ վերցնել միայն մէկ տեսակետ եւ պնդել, որ ատիկա կարգաւորման հիմքն է: Մենք պետք է դիտարկենք խաղաղ կարգաւորման կարելիութիւնը իր ամբողջութեան մէջ», հաստատած է ան:

Ըստ Ուորիքի՝ յարակից տարածքները վերադարձնել ետք Լեռնային Ղարաբաղի անվտանգութիւնը ապահովելու համար պետք է տարածաշրջան մուտք գործեն միջազգային խաղաղապահ ուժեր, որոնց ընտրութիւնը կը կատարուի կողմերու փոխհամաձայնութեամբ:

Խօսելով այն հարցի մասին, թէ ռուս-ամերիկեան յարաբերութիւններուն վատթարացումը ի՞նչ ձեւով պիտի ազդէ Մինսքի խումբի աշխատանքներու արդիւնաւետութեան վրայ՝ ամերիկացի համանախագահը նշած է. «Թեւեւ վերջին շրջանին Ռուսիոյ եւ Միացեալ Նահանգներու միջեւ յարաբերութիւնները լարուած են, սակայն ատիկա չի կրնար անդրադարձ ունենալ մեր գործին վրայ: Այս հարցին գծով Ուաշինկթընի եւ Մոսկուայի մօտեցումները իսկապէս կը համընկնին»:

Միլիոնատեր 14 երեսփոխաններ...

Հայաստանի «168 ժամ» թերթը հաստատած է, թէ ուսումնասիրելով Ազգային ժողովի երեսփոխաններուն ունեցուածքի եւ եկամուտներու պաշտօնական յայտարարութիւնները, պարզուած է թէ 14 խորհրդարանականներ միլիոնատեր (տոլարով) են: Այս վերջիններուն ունեցուածքի ընդհանուր գումարը 223 միլիոն ամերիկեան տոլար է: Ամենէն հարուստ երեսփոխանը Գագիկ Ծառուկեանն է, որուն կը հետեւի Հանրապետական կուսակցութենէն Սամուէլ Ալեքսանեան:

Դեռ պետք է նշել, թէ վերոնշեալ տեղեկատուութիւնը հիմնընդուն է միայն պաշտօնական տուեալներու հիման վրայ:

Շարքաքերք

ABAKA

Hebdomadaire Arménien
Armenian Weekly ISSN 0382-9251

Publié par /Published by
Le Centre de Publication Tékéyan
825 rue Manogian, Saint-Laurent,
Québec H4N 1Z5

Tél: (514) 747-6680 • FAX: (514) 747-6162
e-mail: abaka@bellnet.ca
www.tekeyanmontreal.ca

Պատասխանատու խմբագիր՝
ԱԼԵՏԻՍ ՊԱԳԳԱԼԵԱՆ

Ծանուցումներու,
նուիրատուութիւններու եւ
գրասենեակի պատասխանատու՝
ՍԱԼԲԻ ՄԱՐԿՈՍԵԱՆ

Թորոնթոյի պատասխանատու՝
ՄԱՏԱԹ Բ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ

Canada
2nd Class \$80 (QC & ON)
1ère classe/first class \$90
U.S.A. 1st class (US)\$90
Autres pays/Other countries:
1st class (US)\$120
Per issue \$1.75

Dépôt légal: Bibliothèque du Québec

PM40015549R10945

TPS/GST - R119209294 • TVQ/PST #1006268699

Լաւրով. «Պետք է աշխուժացնել Ղարաբաղի խնդրի կարգաւորման բանակցութիւնները»

Ժամանակն է աշխուժացնելու դարաբաղեան հակամարտութեան կարգաւորման շուրջ տարուող բանակցութիւնները: Այս մասին յայտարարած է ՌԴ արտաքին գործոց նախարար Սերկէյ Լաւրովը ատրպէյճանցի իր գործընկեր Էլմար Մամետեարովի հետ հանդիպման ժամանակ:

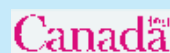

«Հիմքեր կան ենթադրելու, որ ժամանակն է աշխուժացնելու մեր ջանքերը», - ըսած է Լաւրով:

Ռուս նախարարը նշած է, որ, հաշուի առնելով արդիւնքի հասնելու ընդհանուր տրամադրութիւնները, իրենք կրնան այդ յառաջընթացը ապահովել, - կը գրէ News.am-ը՝ վկայակոչելով «Ռիա Նովոսթի»-ն:

Իր հերթին Մամետեարով նշած է, որ Իրանի միջուկային խնդրի շուրջ երկարատեւ բանակցութիւններուն աւարտը յոյս կու տայ, որ դարաբաղեան հակամարտութիւնը նոյնպէս կրնայ լուծուիլ: «Կարգաւորումը կը դրուի շուտափոյթ յառաջընթացի գիծերու վրայ», - ըսած է Ատրպէյճանի արտաքին գործոց նախարարը:

“We acknowledge the financial support of the Government of Canada through the Canada Periodical Fund (CPF) for our publishing activities.”

ՄՈՆԹԵԱԼ

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ ԲՈԼՈՐ ԹԵՔԵԱՆԱԿԱՆՆԵՐՈՒՆ

Ընկալելով գեղեցիկ սովորության մը համաձայն, Մոնթրեալի Թեքեան Մշակութային Միության ծիրեն ներս այս տարեշրջանի ընթացքին գործող շուրջ 200 հոգի Կիրակի, 19 Յուլիսին արժանացան ԹՄՄ-ի վարչության եւ իրենց գործակիցներուն խանդավառ շնորհակալության, զանազան բնագաւառներէ ներս անոնց իրագործած պատուաբեր յաջողութիւններուն եւ ծառայութիւններուն համար: Ա՛յս էր օրուան գլխաւոր պատգամը որ ներկայ հրաւիրեալներուն ուղղեց վարչության անձնուէր ատենապետ՝ Արթուր Պերճ Մանուկեան, երբ ներկաները, հակառակ աննպաստ օդին, աննախընթաց թիւով փութացած էին ԹՄՄ կեդրոնատեղին եւ յարակից պուրակին մէջ վայելած էին վարչականներու կողմէ պատրաստուած համեղ խորովածի ճաշին եւ ապա հաւաքուած էին սրահը ուր ատենապետը արագ ակնարկով մը կ'անդրադառնար տարուան ընթացքին իրագործուած պատուաբեր ու շնորհակալ գործունէութիւններուն:

Առաջին հերթին պարոն ատենապետը գնահատեց մեր բաղաբը վերջերս հաստատուած Սուրիահայերու մասնակցութիւնը թէ՛ վարչական եւ թէ՛ յարակից գործունէութիւններու մէջ, յայտարարեց թէ վերակեն-

դանացած եւ աշխուժացած է մեր «Արմենական» պատանեկան խումբը, մեր եռալեզու շաբաթաթերթ «Ապագայ»ն այս տարի կը նշէ իր 40-ամեակը թուայնացած AbakaNews.ca online արդիական ձեւով, իսկ մեր «Յայ Բեմ» թատերախումբի աւելի քան 70 մասնակիցները գլխաւորութեամբ բեմադրիչ Նանսի Իսսա Թորոսեանի կը պատրաստուէին անցեալ չորս տարիներու բազմաթիւ եւ խիստ յաջող բեմադրութիւններուն վրայ մօտ օրէն աւելցնել «Գազանը Լուսինն Կրայ» թատերախաղը ֆրանսերէն լեզուով ներկայացնելու Մոնթրեալի, Քեպեքի եւ Օթթաուայի հինգ տարբեր սրահներու մէջ, ինչպէս նաեւ զանազան ձեւերով յառաջիկայ տարուան ընթացքին նշելու Գանատայի 150-ամեակին նուիրուած ձեռնարկներ:

Ատենապետ Արթուր Մանուկեան յատուկ շնորհակալութիւն յայտնեց Տ. եւ Տիկ. Յովիկ եւ Այտա Ալպարեանին՝ ԹՄՄ կեդրոնի կանգառին վերանորոգման եւ բարեգարգման նուիրաբերումին համար եւ կոչ ուղղեց բոլոր աշխատողներուն պաշտօնապէս անդամակցիլ ԹՄՄ-ին ու մասնակցիլ անոր ձեռնարկներուն:

Աւարտին, Արթուր Մանուկեան յայտնեց թէ ԹՄՄ-ի վարչության միաձայն որոշումով տարուայ պատուակալ անդամ ընտրուած էր պրն. Պարթեւ Պաթմանեանը, իր երկարամեայ եւ բարձր գնահատուած գեղարուեստական ծառայութիւններուն առ ի երախտագիտութիւն: Պրն. Մանուկեան նոյնպէս յայտարարեց թէ «Յայ Բեմ» թատերախումբի աւելի քան 70 անդամները ներքին քուէարկութեամբ ամենագործունէայ անդամ ընտրած էին երիտասարդ դերասան եւ երաժիշտ Արտէն Արապեանը: Իր պատուոյ յուշատախտակը ստանալով Արտէնը շնորհակալութեան խօսքերէ ետք մաղթեց որ շատ ուրիշներ եւս իրեն նման զգան օգտակար գործ կատարած ըլլալու գոհունակութիւնը:

Վարձքը կատար բոլորին եւ նորանոր նուաճումներու ջերմագին մաղթանք Թեքեան մեծ ընտանիքին:

Ա.

ՊԵԼՆԻՔԱՅԻ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ ՃԱՆՉՑԱԲ ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Յուլիս 23-ին Պելնիքայի խորհրդարանը քուէներու ջախջախիչ մեծամասնութեամբ մը վաւերացուց Հայոց Տեղասպանութիւնը հաստատող օրինագիծը: Իշխանամետ կուսակցութիւնները համաձայն էին բանաձեւին: Որոշման դէմ քուէարկող չկար: Կային միայն ութ ձեռնպահներ: Բանաձեւը պատրաստուած էր Հայոց Տեղասպանութեան Հարիւրամեակին կապակցութեամբ, բայց վիճաբանութիւններ կը կատարուէին բանաձեւին մէջ ներմուծելու համար 1915-ի Սուրիանիներու, Ասորիներու, Գաղթեացիներու, Պոսնիացի Յոյներու ջարդերը, եւ թէ այսօրուայ Թուրքիան կամ Պելնիքայի մէջ ապրող թուրքերը բարոյական կամ պատմական պատասխանատուութիւն չեն կրնար ստանձնել այդ սպանողներուն կապակցութեամբ: Կոչ կատարուեցաւ, որ յիշուի թէ Առաջին Աշխարհամարտի ընթացքին զոհուեցան նաեւ բազմաթիւ Թուրքեր:

Կ'արժէ յիշել, թէ Պելնիքայի կառավարութիւնը 1988-ին արդէն ճանչցած էր Հայոց Տեղասպանութիւնը, սակայն կարեւոր նկատուած էր, որ խորհրդարանը եւս ընդունէր նման բանաձեւ մը:

ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԴԵՊԻ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

Հայաստանի մէջ կազմուած Սահմանադրական Բարեփոխութեան Յատուկ Յանձնաժողովը հրատարակած է երկրին սահմանադրութեան փոփոխութեան եօթ հատուածներ: Առաջարկուած փոփոխութիւնները կը ձգտին այժմու կառավարական դրութիւնը վերածելու սահմանադրական կառավարութեան մը:

Ըստ առաջարկուած փոփոխութիւններուն, երկրին նախագահը պիտի ընտրուի խորհրդարանի որոշ անդամներու եւ տեղական պաշտօնատարներու կողմէ, ոչ-կուսակցական ցանկի մը վրայէն. ընտրուած

նախագահը պիտի պաշտօնավարէ եօթ տարուայ շրջանի մը համար առանց վերընտրուելու իրաւունքի:

Գործադիր իրաւունքները պիտի կեդրոնանան վարչապետին վրայ, որ պիտի առաջարկուի խորհրդարանին կողմէ եւ նշանակուի նախագահին կողմէ:

Սահմանադրական բարեփոխութիւնները պիտի ենթարկուին հանրաքուէի (referendum) 2015-ի վերջերը:

Հայաստանի յաջորդ խորհրդարանական ընտրութիւնները տեղի պիտի ունենան 2017-ին եւ նախագահական ընտրութիւնը՝ 2018-ին:

Հռոմի մէջ Հայոց Տեղասպանութեան զոհերու յիշատակին մատուցուած Ս. Պատարագին մասին ֆիլմ նկարահանուած է

Հայոց Տեղասպանութեան 100-րդ տարելիցի նշանակալից իրադարձութիւններէն մէկը Ապրիլ 12-ին Վատիկանի մէջ Ֆրանչիսկոս Պապի գլխավորութեամբ տեղի ունեցած պատարագն էր՝ մատուցուած ի յիշատակ Հայոց Տեղասպանութեան նահատակներու:

Այս իրադարձութեան մասին ստեղծուած է վաւերագրական ֆիլմ, որ շուտով պիտի ցուցադրուի հայաստանեան հեռուստատեսութրով:

Ֆիլմի հեղինակը ծնունդով լիբանանցի, վերջին տարիներուն հայրենիք տեղափոխուած բանաստեղծ, հրապարակագիր, սենարիստ Սաֆօ Արեանն է:

Ըստ Azatutyun.am-ի՝ Արեան նշած է, որ առաջարկ ստացած էր Հայ կաթողիկէ պատրիարքութեան տեղեկատուական կեդրոնէն, որը Նարեկացիի անունը կը կրէ: «Մեկնեցանք Վատիկան, ներկայ եղանք այդ արարողութեան, ու վաւերագրագեղարուեստական փոքր՝ 35 վայրկեան տեւող ֆիլմ ստեղծեցինք, որ յարմար նկատեցի վերաանուանել «Հայոց ուխտի տարածմանակը»: Ասիկա պէտք է նշեմ, որ առաջին համագործակցութիւնն էր «Շողակաթ» հեռուստաընկերութեան եւ կաթողիկէ համայնքի միջեւ»:

Սաֆօ Արեան ըսած է, որ այժմ ֆիլմը արդէն թարգմանուած է արեւմտահայերէնէ արեւելահայերէն եւ շուտով պիտի ցուցադրուի «Շողակաթ» հեռուստաընկերութեամբ:

ԼՂՀ բանակը աչալըջութեամբ կը հետեւի Ատրպէյճանի օդուծի աշխուժացման եւ կը զգուշացնէ թշնամին

Վերջին շրջանին կրկին աշխուժացած են ատրպէյճանական ռազմաօդային ուժերու ուսումնական թռիչքները, որոնք կ'իրականացնեն առաջնային գիծէն 10-15 խմ խորութեան վրայ: Այս մասին հաղորդագրութիւն տարածած է ԼՂՀ ՊՆ մամուլի ծառայութիւնը:

Հաղորդագրութեան մէջ նաեւ նշուած է. «ԼՂՀ պաշտպանութեան բանակի հակաօդային պաշտպանութեան ուժերը ժամանակին հաւաստանշում են հակառակորդի օդուծի ուսումնամարտական թռիչքները եւ աչալըջօրէն հետեւում դրանց ուղերթին»:

ՊԲ հրամանատարութիւնը զգուշացնում է, որ Արցախի օդային տարածքը խախտելու դէպքում հանրապետութեան ՅՕՊ ուժերը կը

ձեռնարկեն բոլոր անհրաժեշտ միջոցները հակառակորդի օդային թիրախները վերացնելու ուղղութեամբ:

Արցախի երկինքը անվտանգ է եւ անընդհատ գտնուում է հակաօդային պաշտպանութեան ուժերի վերահրակողութեան տակ»:

Հալէպի մէջ կայացաւ Հայոց Տեղասպանութեան 100-րդ տարելիցի Սուրիոյ կեդրոնական մարմինի նիստը

Վերջերս Հալէպի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ «Սուրենեան» դահլիճին մէջ՝ Հայոց Տեղասպանութեան 100-րդ տարելիցի Սուրիոյ կեդրոնական մարմինը նիստ գումարած է:

Նիստը նախագահած է Բերիոյ թեմի առաջնորդ Ս. Շահան Արք. Սարգսեան, Հայ Կաթողիկէ առաջնորդ Ս. Պետրոս Արք. Միրիաթեան եւ Դամասկոսի թեմի առաջնորդ Ս. Արմաշ եպս. Նալպանտեան:

Նիստի հիմնական թեման էր լսել Հայոց Տեղասպանութեան 100-րդ տարելիցի Սուրիոյ կեդրոնական մարմինի գործունեութիւնը եւ յառաջիկայ ծրագիրները Սուրիոյ տարածքին մէջ: Հալէպի մէջ Հայոց Տեղասպանութեան 100-րդ տարելիցի ձեռնարկները համակարգող մարմինի ատենապետերէն ժիրայր Ռեիսեան ժողովին ներկայացուցած է մինչեւ այժմ տեղի ունեցած 30-է անլի տարբեր ձեռնարկներ, ինչպէս նաեւ յառաջիկայ օրերուն Հալէպի մէջ տեղի ունենալիք տարբեր ձեռնարկներու յայտագիրները:

Նիստին ներկայացուած է նաեւ գործադիր մարմինի կողմէ յատուկ պատրաստուած տեղեկագիր եւ մեկական օրինակ յանձնուած է համայնքապետերուն, կազմակերպութիւններուն ու երկու բարեգործական միութիւններուն:

Ս. Արմաշ Նալպանտեան նոյնպէս ներկայացուցած է Դամասկոսի մէջ տեղի ունեցած Հայոց Տեղասպանութեան 100-րդ տարելիցի ձեռնարկներն ու յառաջիկայ ծրագիրը:

Հայոց Տեղասպանութեան 100-րդ տարելիցի Սուրիոյ կեդրոնական մարմինի տնօրէն Աւօ Գաթրճեան հակիրճ ներկայացուցած է մինչեւ այժմ տարուած աշխատանքներն ու Հալէպի պատերազմական թեժ պայմաններուն մէջ Հայոց Տեղասպանութեան 100-րդ տարելիցի Սուրիոյ կեդրոնական մարմինի տեղեկատուական աղբիւրը, որ մինչեւ օրս կատարուած ձեռնարկները հաղորդակցական դժուարին պայմաններուն մէջ կը տարածէ աշխարհի մէջ:

ՈՂՋՈՅՆԻ ԳԻՐ

«ՅԱԿՈՒՔ ՎԱՐԴԻՎԱՌԵԱՆԻ ՄԵԾ ԵՐԱԶԻ ՃԱՄԲՈՒՆ ՈՒՂԵՒՈՐՆԵՐԸ» ԳԻՐՔԻՆ ԱՌԻԹՈՎ

Երախտիքի խորունկ զգացումներով է որ կու գանք ողջունելու լոյս ընծայումը «Մեծ Երազի Ճամբուն Ուղեւորները եւ Համապարփակ Պատմութիւն Ռամկավար Ազատական Կուսակցութեան հատորին:

Այս պատկառելի հատորին բազմազան ստակ հեղինակը՝ Յակոբ Վարդիվառեան հրատարակելով այս պատմաշարքին Ա. Հատորը, կը խոստանայ յաջորդական չորս հատորներով եւս ներկայացնելու կուսակցութեան առաքելութեան անցած ուղին՝ մինչեւ մեր ժամանակները:

Բազմաթիւ իմաստներով շնորհապարտ աշխատանքի մը պարգեւը հանդիսացող այս աշխատասիրութիւնը նշանակալից է հիմնական բանի մը բնութագրութիւններով:

Կուսակցութեան անցեալի ղեկավարներն ու վաստակաւոր մտաւորականները արխիւային սահմանափակ ժառանգութիւն մը թողած են իրենց յետնորդներուն՝ ծառայութեան ճակատներուն վրայ սպառնելով իրենց ոյժն ու կորովը: Յակոբ Վարդիվառեան, հանդիսանալով հանդերձ գործնական ծառայութեան անօրինակ ղեկավար մը՝ գործի կողքին իր սիրտին մօտիկ բացած է աշխոյժ գրիչն ու արխիւային վաւերաթուղթեր համադրելու անգուպելի տենդը:

Նշանակալից է նաեւ հատորին ընդգրկուն բովանդակութիւնը որ կը թելադրուի կուսակցութեան գաղափարախօսութենէն ու գործելակերպէն: Արդարեւ, ՌԱԿը պատմականօրէն հանդիսացած է տուող եւ ընծայաբերող կազմակերպութիւն մը, ծնունդ տալով այլ կազմակերպութեանց կամ մտնող տալով անոնց, յաճախ իր ուժերուն ու կենսունակութեան հաշույն. հետեւաբար, զուգահեռ կերպով ընդգրկելով այդ կազմակերպութեանց պատմութեան ուրուագիծը՝ կ'ամբողջանայ ՌԱԿի առաքելութեան համապարփակ դիմագիծը:

Անխոնջ աշխատանքի արդիւնք հանդիսացող այս հատորը հարազատ ու բոլորանուէր պատկերը կը ներկայացնէ Ռամկավար Ազատական Կուսակցութեան պատմական առաքելութեան ու դերին, առանց անտեղի յոխորտանքներու այլ ճշմարտութեան նուիրուած խոնարհ աշխատասիրողի մը սրտի ամբողջական ընծայումով:

Ռամկավար Ազատական Կուսակցութեան մեր շրջանակը յաւելեալ հպարտութեամբ կ'ողջունէ ծնունդը այս մատենին, որուն հեղինակը կը ստեղծագործէ, կը ներշնչէ եւ կը ճառագայթէ այս անմիջական ամփոփումը:

Սրտագինս ողջունելով երկաշարին Ա. Հատորը կը մաղթեմք որ յաջորդական հատորներուն երկունքը մնայ կարճատեւ, այլ բեղուն ու բովանդակալից:

**Ի Դիմաց՝
ՈԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՇՐՋԱՆԱԿԻ ԵՒ ԳԱՆԱՏԱՅԻ
ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ**

Պոստոն, Յունիս 30, 2015

ԳՆԱՀԱՏԱՆՔ ՄԵՐ ՎԱՍՏԱԿԱԾԱՏ ԳՈՐԾԱԿԻՑԻՆ

Թեքեան Մշակութային Միութեան Միացեալ Նահանգներու եւ Գաւառային շրջանակին հրատարակութեանց շարքը հարստացաւ նոր եւ արժեքաւոր հատորով մը՝ լոյս ընծայումովը Յակոբ Վարդիվառեանի «Մեծ Երազի Ճամբուն Ուղեւորները եւ Համապարփակ Պատմութիւն Ռամկավար Ազատական Կուսակցութեան» հատորով:

Յեղինակը ԹՄՄԻ Կեդրոնական Վարչութեան ամբողջ եւ ուժական ղեկավարներէն մէկն է որ իր կազմակերպչական կարողութիւններով եւ մշակութային նախաձեռնութիւններով աւելի բովանդակալից դարձուցած է իրագործումները մեր այս շրջանակին:

Բացի իր գործնական աշխատանքներէն Վարդիվառեան անհատալի նուիրումով նախաձեռնած է գրական, լրագրական եւ մանաւանդ պատմագիտական գործունեութեան, որուն մէկ փայլուն արգասիքն է վերոյիշեալ հատորը:

Ընթերցող հասարակութիւնը հիացումով պիտի անդրադառնայ թէ այս ծաւալուն աշխատասիրութիւնը ինչպիսի հսկայ բաց մը կու գայ լեցնելու մեր արդի ժամանակներու պատմագրութեան մէջ:

ԹՄՄԻ Կեդրոնական Վարչութեան ամբողջ կազմը ինչպէս նաեւ համայն անդամակցութիւնը կու գան ի սրտէն ողջունելու իրենց բազմազան ստակ գործակիցին այս նոր ու շքեղ իրագործումը եւ կու գան հպարտութեամբ սեղմելու անոր բազմաշխատ եւ բեղուն ձեռքը:

ԹԵՔԵԱՆ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ ԵՒ ԳԱՆԱՏԱՅԻ ԿԵՂՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Պոստոն, Յունիս 5, 2015

ԼՈՒՐԵՐ ՆԻՒ ԵՈՐՔԷՆ

1915 - ԺԱՊԱԿԵՆԸ

ՅԱԿՈՒՔ ՎԱՐԴԻՎԱՌԵԱՆ

ՀԲԸՄԻ, Թեքեան Մշակութային Միութեան եւ Նիւ Եորքի Հայ Ուսանողաց Միութեան կողմէ ներկայացուցաւ Կարին Յովաննիսեանի եւ Ալեք Մուսիպեանի ստեղծագործութեամբ ու բեմադրութեամբ «1915 - Ժապակենը» նուիրուած Յեղասպանութեան Դարադարձին: Հակառակ Նիւ Եորքի տարածքին տեղի ունեցող զանազան ձեռնարկներուն՝ նուիրուած Մեծ Եղեռնին, քաղաքի «Քուատ» շարժապատկերասրահը փութացած էին մեծ թիւով հայեր ու օտարներ, առաւելաբար երիտասարդ սերունդի ներկայացուցիչներ: Սրահին մէջ էր ինքը՝ Կարինը:

Բաւականին բարդ հոգեբանական պատմութիւն մըն է ներկայացուածը: Անցեալը ներկային շաղկապող բեմադրութիւն մը, ուր հայ նոր սերունդը ապրելով այսօրը կը մնայ միշտ անցեալի դառն փորձառութիւններու ծանր հոգեկան տառապանքներուն ազդեցութեան ներքոյ: Երբ յղի հարսը արդէն կորսնցուցած ընտանիքի բոլոր անդամները կը հանդիպի թուրք զինուորին որ կ'ուզէ զինք ազատել ու փրկել մահէ. արդեօք Անժելան պէտք էր ընդունէր այդ առաջարկը: Ի վերջոյ այդ՝ որովհետեւ իր արգանդէն ծնող երեխային հայրը հայ է եղած: Հարցեր, որոնք մտածել կու տան այսօրուան հայ երիտասարդութեան թէ ո՞րն է ճիշդ. երթալ դէպի մահ ու միանալ իր հարազատ-

ներուն թէ ազատել հայու այդ զաւակը ...: Պատասխան չունէին հանդիսատեսները: Հաւանաբար անոր համար ալ որ այնքան արագ կ'ընթանար պատմութիւնը, որ հագիւ կրնաս կեդրոնացած մտածել պատկերի մը առջեւ, ու չկազմած միտքդ արդէն ուրիշ տեսարանի մը մէջ կը մտնես: Գլխաւոր զոյգ հայ դերասանները՝ Սիմոն Աբգարեան, բեմադրիչը կը ներկայանայ այն թատերախաղին որ կը բեմադրուի ներկայացնելով այսօրը եւ ապա կ'անցնի դէպի անցեալը՝ տեղահանութեան օրերը երբ արդէն ան Անժելայի ամուսինն է: Անժելա Սարաֆեան կ'իյն ու մայրն է այդ խաղարկութեան: Bloodvine Media եւ Strongman ֆիլմարտադրիչներու արտադրութիւնը, որ ամբողջութեամբ կը նկարահանուի Լոս Անժելոս հանրածանօթ թատրոնի բեմին ու քուլիսներուն մէջ: Այդ սրահը տրուած է, այս առթիւ, առանց վարձքի:

Երաժշտական յորինումները կատարած է Սերժ Թանթեան՝ ուրիշ յարգելի անուն մը ամերիկեան երաժշտական աշխարհէն ներս:

Ապրիլ 23, 2015, Հինգշաբթի երեկոյեան, Ապրիլ 24ի Նախօրէին երիտասարդ ամերիկահայ արուեստագետներու նուէրն էր այս մեր հանրութեան:

Որքանով արդեօք կըրցան հետեւիլ նիւթին: Այդ պիտի ըսեն այդ երեկոյ «Քուատ» շարժապատկերի սրահը ժամադրուած մեր ունկընդիրները ...:

Տեր Գրիգոր Եպս. Կապրոյեան...

Ճար. էջ 1-էն

Նորընտիր Կաթողիկոս Պատրիարքը ծնած է Հալեպ՝ 14 նոյեմբեր 1934-ին: Ուսանած է Չմմառու կղերանոցը եւ ապա Լեւոնեան Վարժարանին մէջ: Իմաստասիրական եւ Աստուածաբանական ուսումները աւարտած է Զահանայապետական Գրիգորեան համալսարանին մէջ: Եկեղեցական ուսմանց աւարտին՝ Զահանայ ձեռնադրուած է Պէյրուս՝ 28 մարտ 1959-ին:

Պաշտօնավարած է Չմմառու կղերանոցին մէջ եւ 1962-էն 1969 եղած է տեսուչ Մետրոպեան Վարժարանին, իսկ 1969-էն 1975՝ տեսուչ Չմմառի դպրեվանքին եւ քարտուղար համանուն վանքին գործադիր խորհուրդին: 1976-ին կը նշանակուի Ֆրանսայի Հայ Կաթողիկէներու Առաջնորդ: Եպիսկոպոսական օծումը կը ստանայ Պէյրուսի Սուրբ Փրկիչ եկեղեցւոյ մէջ՝ 1977-ին, ձեռամբ երջանկայիշատակ Հմայեակ Պետրոս ԺԵ Կեօնիկեան կաթողիկոս Պատրիարքին:

Նորընտիր Գրիգոր - Պետրոս Ի Կաթողիկոս Պատրիարքի գահակալութեան արարողութիւնը նախատեսուած է 9 օգոստոսի յետմիջօրէի՝ ժամը 5-ին Չմմառու աթոռանիստ մայրավանքին մէջ:

«Օ՝ ԳԱՆԱՏԱ»՝ Մարդու Եւ Հայու Կանչով

ՄԵԹՐ ՊԱՐԳԵՒ ԴԱԻԹԵԱՆ

1 Յուլիս 1867-ին Dominion of Canada անուն տակ միացած Անգլիոյ հոգատարութեան տակ գտնուող հիւսիս-ամերիկեան տարածաշրջանի չորս իշխանութիւնները (Ontario, Québec, Nova Scotia եւ New Brunswick), տարիներու ընթացքին իրենց միացած ուրիշ վեց իշխանութիւններով միասին (վերջինը Newfoundland՝ 1949-ին) ստեղծեցին այս ինքնիշխան ու ազատ սքանչելի Գանատան, որ այժմ կը ներկայացնէ աշխարհի երկրորդ ամենամեծ տարածութիւն ունեցող երկիրը եւ միջազգայնօրէն կը նկատուի աշխարհի լաւագոյններէն մէկը պետական թափանցիկութեամբ (government transparency), ընկերային ազատութեամբ (civil liberties), կեանքի մակարդակով (quality of life), տնտեսական անկախութեամբ եւ կրթական մակարդակով (economic freedom & education):

Այս տարուայ Գանատայի օրուան (Canada day) հանդիսութիւններուն բնաբանն էր «Զօրաւոր Հպարտ, Ազատ» (Strong, Proud, Free): Իրաւունք ունի Գանատան ինքզինքն այդպէս կոչելու: Զօրաւոր՝ իր կնքած դաշինքներով ու համաձայնութիւններով եւ ծովէ ծով (a mari usque ad mare) իր անսպառ հարստութիւններով. հպարտ իր ֆրանսական, անգլիական եւ աշխարհի տարբեր ազգեր ներկայացնող ու պարփակող բազմամշակութային կենցաղով, խաղաղասէր ու խաղաղապահ իր անցեալով ու համբաւով. ազատ՝ ի խօսքի, դաւանանքի եւ ցեղային անկաշկանդ ու անխափան ընթացքով, իր ազատախոհ քաղաքական մտքի ներկայացուցիչ Լեսթըր Փիրսըններով եւ Փիէռ Թրուտօներով, որոնք հզոր դրացի Ամերիկային չ'ենթարկուելով՝ պահեցին ու պահպանեցին Զուպայի հետ բնական յարաբերութիւն ու բարեկամութիւն:

«Օ՝ Գանատա»-ն ֆրանսերէն ու անգլերէն լեզուներու կողքին կարելի է քնարերգել նաեւ հայերէնով, տրուած ըլլալով որ հայերս շատ բան ունինք երախտապարտ ըլլալու այս մեծ ու ասպնջական երկրին: Արդարեւ, երբ անկարելի էր անցեալին շատերու համար ընդունուիլ այս երկիրը որպէս գաղթական, Հայոց Յեղասպանութենէն ճողոպրած որբեր (թիւով 109) այս երկ-

րին մէջ գրկաբաց ընդունուեցան մինչեւ 1928 թուականը եւ կոչուեցան Georgetown Boys: Ամէն անգամ որ տազնապեցաւ Միջին Արեւելքը եւ դժուար դարձաւ կեանքը հոն կայք հաստատած հայկական գաղթածախներուն, մեզմէ շատեր Գանատայի հիւրընկալ ափերուն մէջ գտան ապահով ու անհոգ կեանք մը վերսկսելու կարելիութիւնը եւ այս երկրի պետական հոգատարութիւնը:

Եւ երբ անգլիախօս աշխարհը Ամերիկայի եւ Անգլիոյ գլխաւորութեամբ կը շարունակէ իր թրքամետ քաղաքականութեամբ ուրանալ Հայոց Յեղասպանութիւնը որպէս անվիճելի պատմական իրողութիւն, Գանատան, շեղելով այդ ընտանիքին պատկանող ընթացքէն, իր օրէնսդիր եւ գործադիր մարմիններու պաշտօնական որոշումներով ու յայտարարութեամբ կեցաւ մեր ժողովուրդի կողքին, արհամարհելով թրքական ամէն տեսակի սպառնալիք:

Տակաւին շատ բան կայ ըսելիք մեր ընտրած այս բնակավայրին եւ մեր զաւակներուն ծննդավայր հայրենիքին ընծայած բարբերուն մասին: Հանգիստ ու ապահով կեանքի մէջ սփռուեցաւ միշտ ալ գտած է իր ստեղծագործ ու հանճարեղ նկարագրի ենթահողը եւ կրցած է այդ հանդարտ մթնոլորտին մէջ լաւագոյն ձեւով բարութել ու զարգացնել իր ազգային շահերը, երաշխաւորել իր ազգային նկարագրի պահպանումը: Գանատան կը ներկայացնէ վերեւ յիշուած այդ ենթահողը:

«O Canada»-ի անգլերէնով ըսուած «God keep our land glorious and free» եւ ֆրանսերէնով ըսուած «protégera nos foyers et nos droits» տողերու թարգմանութեամբ՝ հայաբար եւ հայօրէն կարելի է ըսել. «ՏԵՐ ՊԱՐԵ ՄԵՐ ԵՐԿԻՐԸ ՊԱՆԾԱԼԻ ԵՒ ԱԶԱՏ», «ՏԵՐ, ՊԱՐԵ ՄԵՐ ՏՈՒՆԵՐՆ ՈՒ ԻՐԱՒՈՒՆՔՆԵՐԸ»:

4 Յուլիս 2015

Դատարանը Մեղաւոր ճանչցաւ Հայաստանն Ու Ատրպէյճանը. Պաքուն Կը Թաքցնէ Իր Պարտութիւնը՝ Յայտարարելով Յաղթանակ

«Զալիֆորնիա Զուրիքը» թերթի հրատարակիչ եւ խմբագիր Յարութ Սասունեան կը գրէ.

Մարդու իրաւունքներու եւրոպական դատարանը 2015-ի Յունիս 16-ին «Սարգսեանն ընդդէմ Ատրպէյճանի» եւ «Զիրագովն ընդդէմ Հայաստանի» գործերով միաժամանակեայ վճիռ կայացուց՝ արձանագրելով, որ Հայաստանն ու Ատրպէյճանը խախտած են իրաւունքները փախստականներուն, որոնք լքած էին իրենց տունները Արցախեան հակամարտութեան ժամանակ:

Սակայն, Ատրպէյճանի պետական պաշտօնեաներն ապակողմնորոշած են իրենց քաղաքացիները՝ յայտարարելով, որ Ատրպէյճանը յաղթած է, իսկ Հայաստանը՝ պարտուած:

Ահա երկու դատական գործերուն մանրամասնութիւնները. 2005-ի Ապրիլ 6-ին վեց ատրպէյճանցի քիւրտեր համատեղ բողոք ներկայացուցած էին Եւրոպայի դատարան ընդդէմ Հայաստանի: Անոնք պնդած էին, որ 1992-ին հայ-ատրպէյճանական հակամարտութեան ժամանակ ստիպուած լքած էին իրենց տունները, երբ հայկական զօրքերը յարձակած էին Լաչինի վրայ, որ Հայաստանը կը բաժանէր Արցախէն: Ատրպէյճանցի փախստականները պնդած էին, որ Հայաստանը խախտած էր Եւրոպական համաձայնագիրով ամրագրուած իրենց իրաւունքները. 1) սեփականութեան պաշտպանութիւն, 2) անձնական եւ ընտանեկան կեանքի նկատմամբ յարգանքի իրաւունք, եւ 3) արդիւնաւետ հատուցման իրաւունք:

2006-ի Օգոստոս 11-ին Մինաս Սարգսեանը նմանատիպ բողոք մը ներկայացուց Մարդու իրաւունք-

ներու եւրոպական դատարան ընդդէմ Պաքուն: Ան յայտարարեց, որ Ատրպէյճան խախտած է իր իրաւունքները, նոյն իրաւունքները, որոնց մասին կը պնդէին վեց ատրպէյճանցի փախստականները, քանի որ ան եւս 1992 թուականին ստիպուած էր փախչելու Շահումեանի շրջանի Գիլիստան գիւղէն, որ կը վերահսկուէր Ատրպէյճանի կողմէ:

Երկու կողմերն ալ խնդրած էին վերականգնել իրենց սեփականութեան իրաւունքը եւ պահանջել արդար փոխհատուցում:

2010-ի Մարտին, քանի մը տարւան անգործութենէ ետք, դատարանը երկու գործերը յանձնեց քննութեան Մարդու իրաւունքներու եւրոպական դատարանի Մեծ պալատին, որ կազմուած է 17 դատաւորներէ՝ Հայաստանէն, Անտորրալիէն, Ատրպէյճանէն, Խորուաթիայէն, Կիպրոսէն, Իսլանտիայէն, Իտալիայէն, Սպանիայէն, Լաթվիայէն, Լիխտենշտէյնէն, Լիթվիայէն, Լիւքսեմպուրգէն, Մոնաքոյէն, Փորթուկալէն, Ռումինիայէն, Սլովենիայէն եւ Ուկրանիայէն: Մեծ պալատի որոշումները վերջնական են եւ բողոքարկման ենթակայ չեն:

Այս գործերը առաջին անգամ դատարան ներկայացուելէն մէկ տասնամեակ անց Մեծ պալատը 2015-ի Յունիս 16-ին երկու միասնական դատավճիռ կայացուց՝ համարելով, որ Հայաստանը եւ Ատրպէյճանը խախտած էին իրարու փախստականներուն իրաւունքները: 221 էջէ բաղկացած ծաւալուն փաստաթուղթին մէջ, ներառեալ երկու դատավճիռները եւ հակասող ու համընկնող տեսակետները, դատարանը որոշեց, որ 20-ամեայ խաղաղ բնակցութիւնները չեն ազա-

տեր երկու երկիրներու կառավարութիւններուն հարկը հազարաւոր փախստականներու իրաւունքները պաշտպանելու իրենց պատասխանատուութենէն: Մեծ պալատը նշեց, որ Դատարանին մէջ ընթացքի մէջ են աւելի քան հազար անհատական դիմումներ, որոնք ներկայացուած են Արցախեան հակամարտութեան ժամանակ տեղահանուած հայերու եւ ատրպէյճանցիներու կողմէ:

Վեց ատրպէյճանցի հայցուորները կը պնդեն, որ իրենք կրած են 9 միլիոն տոլար վնաս եւ 330 հազար դոլար ոչ դրամական վնասներ: Անոնք իրենց դատական ծախսերը գնահատած են մօտ 65 հազար տոլար 2013-ի Հոկտեմբերի դրութեամբ: Ատրպէյճանցի հայցուորներուն ներկայացուցիչները կը պահանջեն փորձագէտ նշանակել իրենց յաճախորդներուն կրած ընդհանուր վնասը գնահատելու համար:

Միւս կողմէ, հայցուոր Մինաս Սարգսեանը փոխհատուցում պահանջած է իր ունեցուածքին դիմաց, ներառեալ իր տուն վերադառնալու իրաւունքը: Ան 415 հազար տոլար դրամական վնասի եւ 210 հազար տոլար ոչ դրամական վնասի պահանջ ներկայացուցած է՝ ի լրումն չնշուած դատական ծախսերը:

Դատարանը, ընդունելով այս երկու գործերուն «բացառիկ բնոյթը», վերջնական որոշում չէ կայացուցած փոխհատուցման գումարի կամ «արդարացի գոհացման» վերաբերելով: Մեծ պալատը խնդրած է Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի կառավարութիւններէն եւ համապատասխան հայցուորներէն 12 ամսուան ընթացքին «գրաւոր ներկայացնել իրենց դիտողութիւնները այս հարցին վերաբերելով» եւ «ծանուցանել

դատարանին ձեռքբերուած որեւէ համաձայնութեան մասին»:

Ըստ ինծի, Եւրոպայի դատարանի գուցահեռ որոշումները նպատակ ունենին ճշուն գործադրելու երկու երկիրներու կառավարութիւններուն վրայ՝ արագացնելու համար խնդրի կարգաւորումը բնակցութիւններու միջոցով, որ կրնայ լուծել մնացած բոլոր հարցերը, որոնց շարքին՝ փախստականներու իրաւունքները:

Այս դատական գործերու առաւել կարելոր, բայց անսպասելի արդիւնքներէն էին երկու գրաւոր տեսակետները, իւրաքանչիւրը բաղկացած 25 էջերէ, որոնք դատաւոր Փաուլօ Փինթօ տը Ալպուկերկէն (Փորթուկալ) կցած էր դատարանի վճիռին՝ ներկայացնելով շատ լուրջ իրաւական հիմքեր Արցախի անկախութեան համար. «Որեւէ ժամանակ, երբ երկրի բնակչութեան մէկ մասը ներկայացուած չէ իր կառավարութեան կողմէ եւ բնակչութեան իրաւունքները շարունակաբար կը խախտուին իր սեփական կառավարութեան կողմէ... զոհ դարձած բնակչութիւնը «որպէս մէկ վերջին միջոց կրնայ դիմել ապրստամբութեան ընդդէմ բռնակալութեան եւ ճնշումներու»՝ ըստ Մարդու իրաւունքներու համընդհանուր հռչակագրի նախաբանի հզօր ձեւակերպման»: Դատաւորը նաեւ գրած է, որ երբ պետութիւնը շարունակաբար կ'ոտնահարէ իր կազմէն դուրս եկած բնակչութեան իրաւունքները, ապա մէկ այլ պետութեան համար օրինական է ազգական գործողութեան ձեռնարկումը՝ ի նպաստ անջատուած բնակչութեան, վերջինիս կողմէ իր տարածքին մէջ վերահսկողութիւն հաստատել եւ իր անջատումը հռչակել ետք:

ABAKA

SECTION FRANÇAISE

LUNDI 10 AOUT 2015

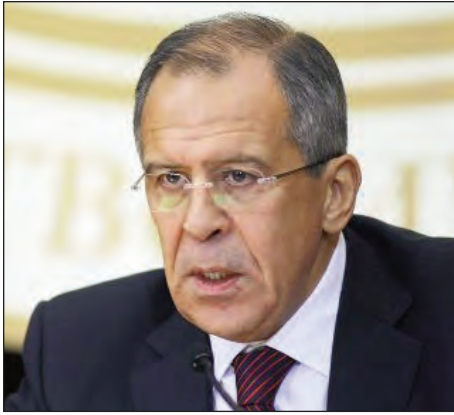
Lavrov : « Il est temps d'intensifier les négociations sur le Karabagh »

« Il est temps d'intensifier les négociations sur un règlement du conflit du Haut-Karabagh », a déclaré le ministre russe des Affaires étrangères, Sergueï Lavrov, lors d'une réunion avec son homologue azerbaïdjanais Elmar Mammadyarov.

Le ministre russe a ajouté qu'étant donné l'ambiance générale et l'approche axée sur les résultats, « nous pouvons assurer ce progrès ».

Le Ministre Mammadyarov a noté que les longues discussions portant sur la question nucléaire iranienne redonnent de l'espoir pour le conflit du Karabagh.

« Je suis optimiste, je suis convaincu que nous allons réaliser des progrès sur cette question, car le statu quo actuel est inadmissible », a déclaré le ministre.

Le nouveau visage du parlement turc

Garo Paylan, l'un des trois arméniens élus au parlement turc sous l'étiquette HDP pro-kurde (Parti démocratique du peuple), a promis de contester la position négationniste d'Ankara sur le génocide de 1915.

Dans une entrevue accordée à Ermenihaber.am, Garo Paylan s'est dit persuadé que la reconnaissance du génocide est essentielle à la normalisation des relations entre la Turquie et l'Arménie.

Il a également déclaré qu'il se battra contre les « politiques négationnistes » à la fois au nom du HDP et à titre personnel. Le HDP est le seul parti turc à avoir reconnu le massacre des Arméniens comme étant un génocide.

Pour lui, il s'agit « d'abord et avant tout, de reconnaître le crime de génocide en Turquie, et d'abolir l'animosité envers l'Arménie, » a-t-il déclaré tout en ajoutant : « l'Arménie et sa diaspora à travers le monde doivent se concentrer sur la Turquie et la poursuite d'une plus grande reconnaissance internationale du génocide. Je demande à tous les partis arméniens, y compris à la FRA, de mener cette lutte ici. Chaque Arménien qui vit en Turquie peut avoir un impact. »

Selon Garo Paylan, l'autre députée arménienne élue pour le CHP (Parti républicain du peuple), Selina Dogan, est une « amie proche » avec qui il est prêt à coopérer au parlement. Mais il est beaucoup plus sceptique quant à Markar Esayan (AKP), journaliste pour le journal pro-gouvernemental « Yeni Safak », citant le soutien indéfectible de ce dernier pour le gouvernement du

président turc, Recep Tayyip Erdogan.

Selon le quotidien arménien « Agos » basé à Istanbul, Garo Paylan aurait déclaré qu'au cours des 15 derniers jours, les autorités turques n'ont pris aucune mesure à l'égard de discours racistes et haineux. Il a également évoqué les déclarations notoires des nationalistes après le concert du célèbre pianiste arménien, Tigran Hamasyan, ainsi que la déclaration faite par le maire d'Adana concernant les trois députés arméniens élus au parlement turc.

Garo Paylan a annoncé qu'il poursuivra Tolga Adiguzel, chef de la branche locale de l'institution nationaliste « Foyers Idéalistes » de Kars qui a ciblé les Arméniens, en disant : « Faut-il faire maintenant une chasse aux Arméniens dans les rues de Kars ? »

« En ce qui concerne les discours et déclarations qui préparent le terrain pour les crimes motivés par la haine, je prie instamment les procureurs à prendre les mesures correspondantes, » a ajouté le député arménien.

Etreindre un Turc

Editorial écrit en anglais par Edmond Y. Azadian et publié dans The Armenian Mirror-Spectator en date du 16 juillet 2015

Les Arméniens vivant dans les pays occidentaux sont, à certaines occasions, devenus trop civilisés pour faire la distinction entre le gouvernement et le peuple turc; ce dernier est prétendument innocent alors que l'ancien gouvernement a planifié et exécuté un assassinat de masse historique. Par conséquent, le message est de ne pas haïr le peuple turc, et de ne pas généraliser. Certains Arméniens préconisent même d'honorer des Turcs équitables avant même qu'un règlement général du crime n'ait eu lieu.

Mais, malheureusement, l'histoire réfute ces supposées distinctions. Le génocide doit être montré du doigt comme le péché national des Turcs jusqu'à ce que le négationnisme soit désuet, et des amendements et des compensations offerts.

Le gouvernement turc, en collusion avec son alliée guerrière, l'Allemagne, a planifié et exécuté le nettoyage ethnique des Arméniens, tandis que les mollahs émettaient des fatwas, et commandaient le pillage et l'assassinat des Arméniens. Cette motivation - sanctionnée par les chefs religieux - a mobilisé le public en général, prêt pour la saignée. Le slogan était « gavur'un mali halal Turk'eh, » qui signifie « Le Turc mérite un infidèle. »

Une minorité de Turcs se sont abstenus de participer à l'orgie sanguinaire et une infime minorité a résisté à la tentation de piller et a protégé certains Arméniens.

La minorité kurde a participé à ce crime. Depuis l'époque du Sultan Hamid, le gouvernement a incité les Kurdes à persécuter et à piller la population arménienne et le plan itihadiste d'extermination des Arméniens a permis aux Kurdes de commettre des atrocités spectaculaires. Le poète Avetik Issahakian a été interrogé sur la question de la haine et le conseil prodigué par Jésus : « Aimez vos ennemis. » Issahakian a rétorqué, « Lorsque Jésus a fait cette déclaration, les Turcs n'existaient pas. »

Un mendiant turc aveugle qui vivait de l'aumône des fidèles arméniens à Adana et priait tout le temps pour leur bonne santé, a été pris dans la frénésie religieuse durant le massacre d'Adana de 1909, demandant à ses concitoyens de lui mettre un « gavur » (turc pour infidèle) sur ses genoux afin que il puisse avoir également la chance de lui trancher la gorge et donc d'aller au ciel.

Cela peut sembler être un cas particulier, mais symbolique des relations turco-arméniennes.

A ce jour encore, une majorité de Turcs, soit par mauvaise éducation, par tradition ou par pure ignorance, nourrissent une haine virulente envers les Arméniens.

Un journaliste turc, Orhan Kemal Gengiz, a abordé cette question de la haine envers les Arméniens, dans le quotidien Zaman (8 juillet 2015), qui n'émane pas seulement du public,

mais également des fonctionnaires du gouvernement. Non seulement le président Recep Tayyip Erdogan a insulté les Arméniens lors de sa récente campagne présidentielle mais le chroniqueur a aussi mentionné le maire d'Adana Huseyn Ozlu du Parti du mouvement nationaliste (MHP) et l'Organisation de la jeunesse Urku Ocaklar de Kars, dont le chef a préconisé la persécution ouverte des Arméniens.

A l'occasion du récent concert du pianiste Tigran Hamasyan dans les ruines d'Ani, le leader de la jeunesse de Kars a posé une question rhétorique : « Les Arméniens se sentent libres en Turquie. Que devrions-nous faire maintenant ? Devrions-nous commencer une chasse aux Arméniens dans les rues de Kars ? »

M. Gengiz estime que ce genre de comportement est tacitement encouragé par les autorités. Il a écrit dans le même article, Ne pensez pas que nous ne disposons pas de lois punissant les discours de haine. Nous avons l'article 216 du Code pénal turc [TCK], qui punit clairement et absolument toute forme de discours de haine.

Cependant, quand il s'agit de minorités, les procureurs sont totalement aveugles aux discours haineux. Ces procureurs qui sont tellement vigilants contre toute prétendue insulte envers le premier ministre ou le président sont totalement inactifs dans des situations montrant des exemples de discours de haine raciste. »

C'est ce genre de haine qui m'a empêché de poser le pied sur le sol turc. Une fois en croisière dans les îles grecques, le navire a accosté sur une île appelée Kusadasi, appartenant à la Turquie. Malgré l'importance historique et biblique du site, je refusais de débarquer. Je sentais que je serai accueilli par les squelettes de nos intellectuels arrêtés le 24 avril.

Il est parfaitement compréhensible que les Arméniens haïssent les Turcs. Mais la haine turque est déconcertante. Ils ont assassiné et déporté l'entière population arménienne hors de sa patrie historique; ils ont pris nos propriétés et notre richesse, et ils continuent de haïr la victime.

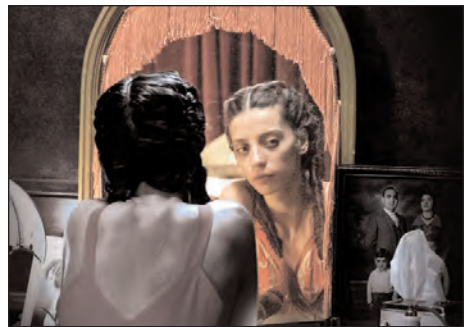
Quelque soit notre degré de civisme, nous ne pouvons surmonter notre haine envers des actes monstrueux commis envers notre peuple.

Par exemple, je déteste le criminel qui a écrasé le crâne de Krikor Zohrab. Je déteste le gendarme qui a coupé les doigts de Daniel Varoujan et l'a rendu aveugle avant d'éteindre son génie. Je déteste le gouverneur de Van, Djevded Pacha, qui a cloué des fers à cheval sur la plante des pieds des hommes arméniens et les a fait défiler dans les rues. Je déteste le chef de la police de Deir Zor, Mustafa Sidki, qui a noyé 2 000 orphelins arméniens dans l'Euphrate. Je déteste le soldat qui fendu le ventre d'une femme arménienne enceinte afin de gagner un pari sur le sexe du fœtus.

Autant l'amour est humain, autant la haine l'est aussi. Toute personne qui ne parvient pas à haïr ces actes monstrueux manque certainement d'humanité.

Suite à la page 8

Première de « 1915 » à Boston, le 10 septembre

« 1915 » est un suspense psychologique produit aux États-Unis sur le génocide arménien. Co-écrit et co-réalisé par Garin Hovannisian et Alec Mouhibian, le film met en scène Simon Abkarian, Angela Sarafyan, Sam Page, Nikolai Kinski et Jim Piddock dans les premiers rôles, sur une musique du compositeur Serj Tankian, du groupe System of a Down.

Le film se déroule sur une seule journée, et le communiqué de presse résume ainsi son intrigue : « En 2015, exactement 100 ans après le Génocide arménien, un directeur de théâtre nommé Simon met en scène une pièce de théâtre à Los Angeles afin d'hono-

rer les victimes de cette tragédie – un horrible crime oublié et nié pendant un siècle. Mais alors que des manifestants entourent son théâtre, une série de mystérieux accidents sèment la panique parmi ses acteurs. Nous nous rendons compte alors que la mission de Simon est plus controversée que nous le pensons – et que les fantômes du passé sont partout. »

Le film « 1915 » sera présenté en première à Boston, le jeudi 10 septembre prochain, à 19h30, au cinéma Kendall Square de Cambridge. La projection est organisée par l'Association Culturelle Tékéyan et l'hebdomadaire Armenian Mirror-Spectator.

Les billets seront en vente à partir du 3 août, au coût de 15 \$ chacun et peuvent être achetés en ligne à l'avance à l'adresse suivante <https://www.tugg.com/events/25686>. Le cinéma Kendall Square est situé au One Kendall Square, Cambridge, MA, États-Unis, 02139. Pour plus d'informations, contactez Aram Arkun au tcadirector@aol.com ou téléphonez au 617-924-4420.

« L'histoire de génocide arménien devrait être racontée au monde entier. »

Comme un proverbe coréen le dit, « ceux qui connaissent la douleur se comprennent mieux, » a déclaré le chef de la délégation coréenne, Noh Young-min, co-président du groupe d'amitié parlementaire Arménie-Corée, lors de sa visite à Erévan.

Les législateurs de Corée du Sud s'étaient déjà rendus en Arménie en 2012, et y sont retournés à l'occasion du centenaire du génocide arménien.

Noh Young-min a ajouté « je suis convaincu qu'à moins de se souvenir de l'histoire, elle se répètera. La question de Hitler : « Après tout, qui se souvient du génocide arménien ? » est mémorable, et les faits et les histoires au sujet de la tragédie devraient être racontés au monde. »

L'Arménie, tout comme la Corée, ont une longue histoire pleine de chapitres tragiques, a-t-il ajouté, « Je suis convaincu que nous pouvons travailler ensemble tant dans les domaines économique que culturel. »

Un autre projet du Comité canadien sur le centenaire du génocide arménien

« L'appel de l'Arménie : la réponse du Canada au génocide arménien » d'Aram Adjemian, publié grâce à un généreux don de la fondation Pastermajian, sera bientôt disponible au grand public.

Le 23 juin dernier, le sénateur Serge Joyal a fait, devant le Parlement canadien, une déclaration à propos de ce livre, disant :

« Honorables sénateurs, je tiens à porter à votre attention le lancement d'un nouvel ouvrage en lien avec les commémorations du centenaire du génocide arménien, qui détaille la réponse spécifique du Canada à ce génocide de 1915-1916. Le livre est intitulé « L'appel de l'Arménie : la réponse du Canada au génocide arménien », écrit par Aram Adjemian, qui est également assistant de recherche à mon bureau.

L'ouvrage comporte des centaines de documents d'archives, illustrations, photographies, publicités, articles de journaux, et des dessins éditoriaux qui enrichissent sa lecture. Il présente également de nouvelles recherches concernant la réaction spécifique du Canada aux atrocités commises envers le peuple arménien par l'Empire ottoman de la fin du 19e siècle aux années 1920. »

Permettez-moi de vous lire une partie des témoignages qui apparaissent au dos du livre, y compris celui de notre ancien collègue, le sénateur Roméo Dallaire :

« Cet ouvrage jette un regard intéressant et inédit sur l'une des catastrophes oubliées de l'histoire moderne et prouve encore une fois que les Canadiens n'ont jamais été indifférents à la souffrance humaine, quel que soit l'endroit du monde où elle se manifeste. »

En faisant ressortir la manière dont le Canada a réagi au génocide arménien, ce livre comble à mon avis un vide dans le savoir universel. Il risque d'être particulièrement utile à quiconque s'intéresse aux génocides et aux droits de la personne, à l'influence des missionnaires canadiens de par le monde, aux mouvements religieux ici, au Canada, de même qu'aux premiers pas du Canada sur la scène internationale.

N'en doutez donc plus, honorables sénateurs : le Canada était du bon côté de l'histoire. »

Projet d'enseignement de l'informatique dans les écoles d'Artzakh

Dans le but d'aider l'enseigner l'informatique dans les écoles de l'Artzakh, la section chypriote du Fonds Arménie, a initié et parrainé la création de salles informatiques dans cinq écoles secondaires de la région de Karvachar, en faisant don de six systèmes informatiques ainsi que des meubles dans chacune des écoles. Sebouh Tavitian, président de la section chypriote du Fonds Arménie, a déclaré qu'il était très heureux que la petite communauté arménienne de Chypre puisse aider à améliorer l'éducation des écoliers de l'Artzakh. « Je suis sûr qu'ils vont bien prendre soin de leurs nouveaux ordinateurs et en profiter afin d'élargir leurs connaissances et compétences, » a déclaré Tavitian.

Etreindre un... Suite de la page 7

L'écrivain Vartkes Petrossian a posé la question rhétorique : « Est-ce à dire que mon petit-fils va continuer de haïr le petit-fils du Turc, de génération en génération ? »

Il semble qu'une centaine d'années plus tard, la haine transcende les générations.

Petrossian a fait une autre déclaration qui lie nos destins :

« Malheureusement, la patrie n'est pas un hôtel, d'où vous pouvez plier bagage et vous déplacer à volonté. »

Nous semblons être dans une impasse. Et pourtant, un incident récent m'a permis de méditer plus profondément sur ce destin et la poursuite de la haine et la nature humaine.

Je me trouvais dans une petite ville canadienne où j'ai hélé un taxi pour un court trajet. Le chauffeur était une jeune femme mince. Son accent trahissait ses origines moyen-orientales.

« D'où êtes-vous ? » demandai-je.

« De Turquie, » répondit-elle.

Je continuais ma conversation en turc. Elle était stupéfaite.

« Je n'ai entendu personne parler turc dans cette ville depuis longtemps. Ceci est kismet (destin en turc) pour moi. Je vais avoir de bonnes affaires aujourd'hui. »

« Je souhaite que vous en fassiez, » répondis-je.

« Retournez-vous souvent en

Turquie ? » m'a-t-elle demandé.

« Je n'y suis jamais allé, et je n'irai probablement jamais. Je suis Arménien, » ai-je répondu.

Elle a tenu ma main comme si un choc électrique l'avait secoué.

« Je suis désolé pour le génocide de 1915, » dit-elle.

« Je suis également désolé. Je souhaiterais que votre gouvernement dise la même chose. »

« Tout le monde doit à son tour libérer sa conscience. Aujourd'hui est mon tour, » dit-elle.

Nous avions atteint ma destination. Je ne demandais pas son nom, et elle non plus. Elle a refusé le coût du trajet en taxi. Bien que le prix ne compense pas la propriété d'Inçirlik de ma mère, qui est maintenant louée par la Turquie aux États-Unis comme base aérienne, cela ne m'a pas dérangé, parce que cet échange avait transformé une destination physique en un rapprochement affectif.

Elle se rapprocha et demanda timidement, « Me permettez-vous de vous embrasser ? »

J'ai acquiescé de la tête.

Son corps entier tremblait alors qu'elle sanglotait. Je ne pouvais pas non plus retenir mes larmes.

Elle n'était plus turque, ni moi arménien.

Nous étions seulement deux êtres humains, faisant ensemble le deuil de plus d'un million et demi d'âmes perdues.

ABAKA

ENGLISH SECTION

MONDAY AUGUST 10, 2015

Looking Ahead: Beyond the Centennial

BY ALIN K. GREGORIAN

BOSTON — April 24, 1915 has come and gone. The centennial commemoration of the Armenian Genocide is behind us and it is time for a look back at the events in the aftermath of that momentous anniversary.

Everything seems to have gone right for the Armenians this year, from Pope Francis taking the lead on Genocide recognition, to well-organized, well-attended and highly-publicized events throughout the world. Not only that, but Turkey's leadership, often a few steps ahead in terms of organization and funding, fumbled the Gallipoli centennial, artificially moved to April 24 to counter the anniversary, and clumsily responded to the Pope and other international figures who spoke out in support of the recognition of the Armenian Genocide. The Gallipoli efforts were derided for what they were — a contrived commemoration — and the harsh response of President Recep Tayyip Erdogan to the Pope did not go over well internationally.

Noubar Afeyan

per coverage all over the world. They were overwhelmingly sympathetic to airing our grievance," said Afeyan.

Afeyan is CEO of Flagship Ventures and is a senior lecturer at the Massachusetts Institute of Technology's Sloan School of Management.

"My first impression is the level of surprise by a lot of Armenians, me included, who thought we were not ready for 2015. We thought it would go by, but we did a lot better than expected," Afeyan said.

From left. Noubar Afeyan, Goerge Clooney, Ruben Vartanyan and Dr. Vartan Gregorian

In other words, for once, the wind was behind the Armenians.

One of the people who played a role locally and nationally in the commemorative programs was Dr. Noubar Afeyan, chair of the National Commemoration of the Armenian Genocide Centennial (NCAGC) Steering Committee. In a frank interview, he looked back at what he and his committee, as well as the community and Armenia got right, and what could have been done better to mark this special year.

And the news is pretty positive.

"The overall impression I get that on the one hand people were surprised at the outpouring of support from non-Armenian groups, the sheer newspa-

And post April, he said, "The difference is palpable."

"There is a general sense of an Armenian rebirth, a resurgence of sorts. I felt some energy. It was the case in the Vatican and in Washington. There was a sense of renewed energy and hope. There was an overall strength. There was a justice element in there, but also a recognition of an important chapter in world history."

The NCAGC organized a series of programs in the nation's capital, including a banquet, a concert, a mass with Catholicos of All Armenians Karekin II and Catholicos of the Great House of Cilicia Aram I, as well as a banquet.

One positive appearance in

Cont'd on page 10

Twenty five graduates from AGBU Alex and Marie school of Detroit were honored

Twenty five A.G.B.U. Alex and Marie Manoogian School seniors were honored at the commencement ceremony at St. John Armenian Church Cultural Hall in Southfield, MI on June 1, 2015. Judith Kadri, High School Head Teacher served as master of ceremonies. Dr. Hosesep Torossian, Principal of the High School, presided. In his opening remarks he noted that 11 of the 25 graduates had been together since pre-school or early elementary. He also commented on the increasing number of Ukrainian students who have joined our school. Dr. Torossian paid tribute to all the faculty members who give extra effort to help our ESL students, and he especially acknowledged the work of Mrs. Lilit Bablounian, the ESL teacher, who takes students from all countries, with no or only a few words of English, and helps them become functioning students in an amazingly short time.

Dr. Torossian then introduced the keynote speaker, Oakland County Judge Lisa Asadoorian, acknowledging her many accomplishments and honors and stressing the many ways in which Judge Asadoorian gives back to her community. In her address, which many listeners said was one of the most moving graduation speeches they

had ever heard, Judge Asadoorian urged the students to remember the Armenian Genocide and other crimes against humanity and to work for peace, understanding, human rights, and truth.

As the attention turned to the graduates, Mariya Nakonechna, the valedictorian, and Michelle Hami, the salutatorian, addressed the audience in both English and Armenian. During the ceremony, as Mrs. Kadri read comments from the students about their time in school, the trip to Armenia in 2014 recurred as the highlight of their school years. As a class, the students were offered a million dollars in grants and scholarships. Three graduates: Nikole Davtyan, Mariya Nakonechna, and Elleanna Saco, received full, four-year scholarships to the University of Michigan, Ann Arbor. Other students have been accepted to universities throughout Michigan and one will attend Glendale Community College in California.

Throughout the ceremony, the students' attachment to their alma mater was clear. We know they have gained a great deal through their years here, and we look forward to hearing from them as they go on to build their lives. Good luck to them all!

British journalist: International community abandoned Armenian "right of return"

We now treat each refugee on the grounds of their race, religion or purpose of flight. We do not treat them as human beings, the British journalist Robert Fisk wrote in an article published in The Independent. He remembers the times when the US and other "Christian" nations decided that survivors of the 1915 Armenian Genocide should go back to what had been their homes in "Western Armenia."

"And many hundreds of thousands of Armenians lingered on the edge of Turkey in the hope that the victors of the First World War would return them to lands no longer controlled by their Ottoman Turkish killers," the author writes.

He stresses that after the 1914-18 war, the international community abandoned the Armenian "right of return". As the director of Aleppo Rescue Home wrote, "the Armenian is possessed of a wonderful gift 'to create bread from stones'.

According to Fisk, Americans were also similarly "humane" towards Jews. The humanitarian Americans of the 19th century first "welcomed the pogromed Jews of Russia [but later] were far less keen to give sanctuary to the Jewish victims of Hitler."

Now, according to Fisk, the same is happening with Muslim refugees, who are reluctantly received in certain countries, because of their religious affiliation.

Finally, Fisk proposes to follow the example of Fridtjof Nansen, who inspired the creation of an international travel document for refugees recognized by 54 states.

Looking Ahead...

Cont'd from page 9

Washington may in retrospect leave some in the community disappointed. Afeyan said in particular the unity and easy cooperation and interaction of the two top church leaders, Karekin II and Aram I, might have created the hope in many that the divided Armenian Church was heading toward unity. That day is certainly not on the horizon just yet.

One other major change was made in the global Armenian family, and that, Afeyan said, was the decision of the Armenian Church to canonize all the victims of the Armenian Genocide. "It irreversibly changed the narrative," Afeyan said. "There is the notion that we don't grieve over saints. Instead, they are a source of guidance and protection, not grieving."

The commemorative events and the surrounding successes were a sort of "coming of age for the community. If you look, it took us a long, long time to be strong enough and have the tools" for such a showing.

One factor in the cohesion within the community is the new world of social media. "Now you can put a post on facebook and there will be 25,000 responses," he said. "Within hours of April 24 being finished, there was a beautiful picture [a collage] of 20 different protests from 20 different cities," he said. "It spread like wildfire."

In addition, on this momentous anniversary, the diaspora was able to have global representation in the country of Armenia, giving it a platform to host heads of state for a solemn ceremony with heads of state from Russia and France, among many others. Now, Afeyan said, it is up to diasporan institutions to rethink their mandates.

As the diaspora has matured and thrown down deeper roots, traditional missions won't serve the population in the coming years. He said, "They have to think ahead to what it means to be Armenian 25 years now. Whose problem is that?"

The focus of Armenians, in addition to the nurturing of the diasporan population, should be on Armenia and its nascent infrastructure.

"We have to use our collective energy to do more and matter more," he said.

He is putting his money behind his beliefs. Earlier this year, he and Russian-Armenian entrepreneur Ruben Vardanyan and Carnegie Corporation President Dr. Vartan Gregorian founded 100 Lives, an initiative to pay tribute to those who reached out to Armenians during their darkest time. The organization's \$1-million Aurora Prize for Awakening Humanity will be given out next April to someone who has made an exceptional impact on preserving human life or advancing humanitarian causes, despite the obstacles in their way. The winner of the award will not get the money, but choose the organization or individual that he or she recognizes as vital.

"It is to express gratitude to people who have helped us survive and revive," Afeyan said.

Afeyan and fellow founders Vardanyan and Gregorian will present the prize in April 2016 in Yerevan. Nominations will be accepted starting in July and the judging will be handled by an assembled panel.

"It will be given from Armenia to the world by bringing attention" to the issue of the Armenian Genocide. "It is not a personal prize as a reward. It is advancing the very behaviors we want to see in the world."

The group is cooperating with the National Archives of Armenia, the Armenian Genocide Museum-Institute and the Armenian General Benevolent Union.

In addition, its website allows for Armenians everywhere to submit their families' stories of survival.

Afeyan has long been involved with founding projects in Armenia. in the Armenia 2020 project as well as the Dilijan International School (United World College Dilijan), which is one of 15 schools globally that focus on encouraging diversity, giving back to the community and environmental awareness, among other beliefs.

"The development of Armenia is very hard, very tortuous. It requires a lot of patience. I am very sure that in time, there will be a move toward a more stable and better governed and more prosperous country," he said.

"My parents had nothing they could do" regarding helping Armenia. Now, he said, we can. "Journalists have a big role to play in that."

To find out about 100 Lives, or to leave a story, visit <http://100lives.com/en/>

Armenia launches program on improving access to justice for children

The "Improving Access to Justice for Children in Armenia" program has kicked off Tuesday July 7, 2015 in capital city Yerevan.

The program is implemented jointly with the Ministry of Justice of Armenia, and the United Nations Children's Fund (UNICEF) in Armenia.

The program comprises the conducting of an international expertise on law from the viewpoint of children's rights and access to justice; the development of an action plan to set up an integrated information system for juvenile justice; and capacity building of the staff that deals with children that have problems with the law and are witnesses and victims. Minister of Justice of Armenia, Hovhannes Manukyan, and representative of the UNICEF in Armenia, Manja Henriette Ahrens, delivered remarks at the event announcing the launch of this program.

THE YOUTH CORNER

That got me thinking

That doesn't suit her body type

Every time I go to work at the mall, I spend a lot of my free time looking at the people who walk around. The managers often ask us to give out random compliments to people around us, so that we can attract customers more easily. As you can guess, that's not an easy task, but we try our best. Today, one of the girls I work with was going to mention to a woman that she liked the dress she was wearing, but the woman in question was already too far away. She told me, though, that she thought the dress didn't suit her body type.

And it crossed my mind that as long as the woman is happy with that dress, it's all that matters. We've been told over and over again by fashion magazines that we should dress a certain way depending on what our body looks like, and I really think that it's a shame. We miss out on different styles because of these bans. Why should the opinion of people you don't even know determine whether or not you should be allowed to wear something? And do you even see what word I'm using? Allowed? As though you need to ask permission before dressing yourself! It's completely ridiculous.

Personally, I've grown tired of feeling as though I shouldn't wear certain pieces of clothing because I don't have the "right body type". I want to feel as though everything I want in a store is available to me. After all, isn't what fashion is all about? Expressing yourself? How are you supposed to do when people are constantly telling you that you shouldn't wear an item because it doesn't fit their pre-conceived ideas of how women should dress themselves? As I said in an article a couple of weeks ago, I feel as though women should stand united and not judge each other, and this type of behaviour falls under that category. Forget the notion that we should dress according to our body type. Bring in the notion that we can dress according to what makes us feel good. I wonder if I could fully adhere to that idea myself. It's the kind of thing we grew up with, so it's hard to let go of it. But think of how much easier your life is going to get. How much more fun shopping is going to get. Isn't it worth a try?

Sananne Wartabetian
Montreal

Congratulations to a Friend

In many ways, our institutions define us as a people: embodying the long, proud history behind us, and the untapped future ahead.

But institutions draw their vitality from the people who serve, develop, and defend them in their respective eras. For a few rare individuals, the duration and devotion of their service becomes virtually inseparable from the greater mission of the institution itself. This week, one such individual reached a milestone in his service to the Armenian Church of America: Nubar Kupelian marked his remarkable 45th year of service to the Diocesan Center in New York.

Nubar's roots in the church are very deep: a native of Cairo, he was educated at the seminary of the See of Cilicia, where he was a student of the great Catholicos Karekin Hovsepian, and a classmate of many worthy clergymen-in-training, including the future Archbishop Yeghishe Gizirian and Catholicos Karekin I Sarkissian.

Settling in America, he joined the staff of the fledgling Diocesan Center in 1970, becoming a trusted advisor and friend to Archbishop (later Patriarch) Torkom Manoogian, and a disciple of Jack Antreassian, the center's unparalleled first director. For the past quarter century he has been the ever-reliable administrative assistant to the Primate, Archbishop Khajag Barsamian, as well as a mentor, confidant, and inspiration to his fellow staffers.

Nubar's 45-year presence at the Diocesan headquarters has been an enduring grace upon the entire Armenian Church. He is a devout Christian, an Armenian patriot, and man of quality to whom all of his colleagues look up. Today, we join in expressing our thanks, admiration, and love to Nubar Kupelian.

Such figures give life to our institutions, shape our history, and project our finest qualities as a people to the surrounding world. Asdvadz kez mee-shd bahaban, Baron Nubar.

This week, Nubar Kupelian marked his 45th year of service to the Diocesan Center in New York.

Ռոպեր Կետիկեան արժանացաւ «Եղիցի Լոյս» մրցանակին

Յուլիս 16-ին Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածինի Գեորգեան հոգեւոր ճեմարանի հանդիսութիւններու դահլիճին մէջ, նախագահութեամբ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ծայրագոյն Պատրիարք եւ Ամենայն Յայոց Կաթողիկոսի, տեղի ունեցաւ «Ոսկէ ծիրան» միջազգային ամենամեայ ֆիլմի փառատօնի առիթով Յայաստանեայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցւոյ սահմանած «Եղիցի լոյս» մրցանակի յանձնման հանդիսաւոր արարողութիւնը:

Յայոց Եկեղեցւոյ հաստատած պատուաւոր մրցանակը այս տարի շնորհուեցաւ աշխարհահռչակ ֆրանսահայ բեմադրիչ Ռոպեր Կետիկեանին:

Արարողութիւնը սկսաւ միասնական Տէրունական աղօթքով, ապա «Ոսկէ ծիրան» ֆիլմի փառատօնի մասնակիցներուն ու հիւրերուն ողջունեցին Մայր Աթոռի Թան-

գարաններու եւ Արխիւի տնօրէն Արժանապատիւ Տ. Ասողիկ քահանայ Կարապետեան եւ Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածինի հոգեւոր-կրթական հաստատութիւններու վերատեսուչ, Գեորգեան հոգեւոր ճեմարանի տեսուչ Գերաշնորհ Տ. Գեորգեայիսկոպոս Սարոյեան: Այս մասին կը յայտնեն Մայր աթոռի տեղեկատուական համակարգէն:

Այնուհետեւ խօսք առաւ փառատօնի հիմնադիր տնօրէն Յարութիւն Խաչատրեան՝ երախտագիտութեամբ անդրադառնալով արուեստի նկատմամբ Վեհափառ Յայրապետի կողմէ ցուցաբերուող ուշադրութեան, Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածինի եւ «Ոսկէ ծիրան» փառատօնի միջեւ ձեւաւորուած սերտ համագործակցութեան, ապա ներկայացուց տիար Ռոպեր Կետիկեանի վաստակը:

«Յայկական ազգային երաժշտական գանձարան»-ը նօթագրած եւ ձայնագրած է 500-է աւելի ժողովրդական երգեր, որոնց մեծ մասը անյայտ է հանրութեան

«Մշակութային վերածնունդ» հիմնադրամի կողմէ իրականացուող «Յայկական ազգային երաժշտական գանձարան» նախագիծի ծիրէն ներս նօթագրուած եւ ձայնագրուած են բուն հայկական ինքնութիւնը բացայայտող ժողովրդական աւելի քան 500 երգեր, որոնց հիմնական մասը գրեթէ յայտնի չէ հանրութեան մեծ մասին:

Ըստ Tert.am-ի՝ վերջերս լրագրողներու հետ հանդիպման ժամանակ ծրագիրը ներկայացուցած է «Մշակութային վերածնունդ» հիմնադրամի տնօրէն, եւ «Յայկական ազգային երաժշտական գանձարան» նախագիծի ղեկավար Մարինա Սուլթանեանը՝ նշելով, որ ծրագիրը ուղղուած է հայկական ազգային արժէքներու պահպանութեան եւ հոգեւոր ժառանգութեան փրկութեան:

«Սա 1.5 տարուայ աշխատանքի արդիւնք է, որը ներկայացնում ենք հանրութեանը: Ընդհանրապէս հիմնադրամը նպատակ ունի աջակցել արուեստի տարբեր ճիւղերին, առաջինը ընտրեցինք երաժշտութիւնը, որովհետեւ հենց երաժշտութիւնն է աշխարհում ապրող բոլոր հայերի արտայայտչամիջոցը: Սա կարելոր աշխատանք է հազարաւոր մարտահրաւերների պայմաններում: Ծրագրի շրջանակում ստեղծուեց հայկական երգերի մի շտեմարան՝ ժամանակից թուային տարբերակով», - ներկայացուցած է ան:

Նախագիծի գլխաւոր երաժշտական արտադրող Արմէն Մարտիրոսեանը նշած է, որ երբ կը խօսինք ազգի ինքնութեան մասին, ի յայտ կու գան կարեւորագոյն բաղադրեալները, որոնք կը կազմեն այդ ինքնութիւնը՝ լեզուն, կրօնը եւ մշակոյթը, որոնք այս ամենուն զգալի մասն են: Մենք հայ ենք եւ մեր երաժշտութիւնը հայկական է:

«Երբեւէ փորձել էք փնտռել համացանցում «հայկական երաժշտութիւն» բառակապակցութիւնը: Ես արել եմ եւ արդիւնքը, ցաւօք, այդքան էլ համոզիչ չէ՝ տեսնում ենք երաժշտութիւն, որը հայերէն է, բայց հայկական չէ: Սա կլուպալ խնդիր է

մի ազգի համար, որը մի կողմից ցանկանում է պահպանել իր մշակութային ժառանգութիւնը, փոխանցելով այն սերունդներին, միւս կողմից՝ ցանկանում է ներկայանալ միջազգային հանրութեանը իր մշակոյթով: Որպէսզի խնդիրը ինչ-որ չափով լուծենք, հասկացանք, որ պետք է սկսենք հսկայական մի ծրագիր», - ըսած է ան:

Արմէն Մարտիրոսեանը նշած է, որ աշխատանքները իրականացւած են քանի մը փուլերով՝ սկսելով գիտահետազօտականէն: Աշխատանքներուն մէջ ընդգրկուած են Կոմիտասի անուան Երեւանի պետական երաժշտանոցի ժողովրդական բաժնի մասնագետները:

«Յանդիպեցի կոմիտասագետ, կոմպոզիտոր Արթուր Շահնազարեանին, որ ստանձնեց գլխաւոր երաժշտական խմբագրի պաշտօնը, ընտրեցինք կոմիտասեան չափանիշներով ամենացայտուն ու ամենաբուն հայկական երգերն ու նուագները, տաղերը, շարականները, որոնք բուն հայկական են: Ամբողջ ժառանգութիւնը 1.5 տարիների ընթացքում գրոյից կատարեցինք, սովորեցրինք եւ ձայնագրեցինք, թուայնացրինք ու տեղադրեցինք վեբկայքում», - ըսած է ան:

Արմէն Մարտիրոսեանը նշած է, որ իւրաքանչիւր երգ ունի իր անձնագիրը, ուր նշուած է թէ որն է երգին ակունքը, որ կատարած է, ինչի մասին է եւ այլն: Իւրաքանչիւր երգ ունի նաեւ իր գեղանկարը, որ ստեղծած են արհեստավարժ նկարիչներ՝ երգը լսելէ անոր մասին տեղեկութիւններ իմանալէ ետք:

Նախագիծի գլխաւոր երաժշտական խմբագիր Արթուր Շահնազարեանը ընդգծած է, որ երգացանկին մէջ ընտրուած երգերը կ'ընդգրկեն Արեւմտեան ու Արեւելեան Յայաստանի ժողովրդական երգերը տարբեր ժանրեր՝ հարսանեաց, կատակի, Էպոսի, ողբի, սիրոյ, բնութեան, մանկական երգեր ու պարերգեր:

«Այս 500-ից աւելի նմուշների համար գրուեց բացատրութիւններ, թէ որը ինչ երգ է, ով է գրառել ու երգել: Յետոյ, թէւս դժուարութեամբ, բայց

ընտրեցինք երգիչների, որոնք պետք է կատարեն այս երգերը: Մեր նպատակն էր՝ տղամարդու երգը երգի տղամարդ, ընդ որում միատարր, ինչպէս եղել է հնում, կնոջ երգը՝ կին, մանկականը՝ երեխայ: Յոգեւոր երգերն էլ՝ ընտրեցինք 5-րդ դարից մինչեւ 15-րդ դարի շարականներ, տաղեր, որոնք կ'արտացոլեն տարբեր հեղինակների: Երգիչներին սովորեցրինք այս երգերը, որին զուգահեռ ձայնագրեցինք: Յաջորդ փուլը եղել է նօթագրութիւնը, որն իրականացուեց համապատասխան ժամանակակից չափանիշներին», - ըսած է ան:

Ան նաեւ նշած է, որ ծրագրի ծիրէն ներս նօթագրուած ու հրատարակուած է Կոմիտասի՝ «Յագար ու մի խաղ» գիրքը, իսկ ընթացքի մէջ են «Ժամագիրք»-ը եւ Եկմալեանի «Պատարագ»-ը:

«Կոմիտասն իր հազարաւոր երգերից 1903-ին ընտրեց հարիւր երգ՝ հայ ժողովրդին ու աշխարհին ներկայացնելու համար ու ասաց, որ սա է մեր տեսակը, բնոյթը եւ այս հարիւրի մէջ երեւում է ամեն ինչ, սակայն գումար չգտաւ հրատարակելու: Մինչ օրս լոյս չէր տեսել այս գիրքը, որը ողջ Յայաստանի ժառանգութեան աղամանն է», - ըսած է ան:

Ինչ կը վերաբերի երգերու շտե-

մարանի հեղինակային իրաւունքին, ապա Արմէն Մարտիրոսեան ըսած է, որ անիկա ժողովուրդինն է, սակայն թէ որեւէ մէկը ցանկանայ օգտագործել զայն ֆիլմի կամ որեւէ այլ նախագիծի մէջ, ապա պետք է թոյլտուութիւն ստանայ, այլապէս մեծ տուգանքներ կը վճարէ:

Իսկ անոնք աւելի հանրամատչելի դարձնելու եւ այլ ժողովուրդներու կողմէ սեփականաշնորհելու փորձերը բացառելու համար, նախագիծին հեղինակները այլ բան մտածած են:

«Մեր հիմնադրամի նախագահ Արթուր Չանիբեկեանը վերջին ժողովներում հանդէս եկաւ եւս մէկ մտայղացմամբ: Գեղեցիկ սարք է պատրաստուելու՝ գանձատուփ, որոնք հնարաւորութիւն կը տան հնչեցնել երգերը: Դրանք կը տեղադրուեն Մատենադարանում, թանգարաններում, Էջմիածնում, Յոմի պապի նստավայրում եւ մի շարք այլ կարեւոր կառոյցներում: Սա է լինելու այն բանի ապացոյցը, որ այս երգերը պատկանում են մեզ», - ըսած է ան:

Նշենք, որ այս երգերը կը տեղադրուին armenianmusic.am կայքին մէջ, արդէն իսկ ներբեռնուած են շուրջ 100 երգեր՝ իրենց անձնագիրներով ու բնութագիրներով:

Ո՞վ Պիտի Բուժե Մելգոնեան Վարժարանի Վերքը

Օրեր առաջ համացանցի վրայ շրջանառութեան մէջ դրուեցաւ խումբ մը Մելգոնեանցիներու խըմբագրած բաց նամակը ուղղուած ՀՀ նախագահին: Անցնող տարիներուն մէկէ աւելի առիթներով խօսուած է նախկին Մելգոնեանցիներու համախըմբման մասին: Անոնք ունին մէկ պահանջ, որն է անյապաղ վերաբանալ «Հայ Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան» հովանիին ներքեւ երկար տարիներ գործած Կիպրոսի «Մելգոնեան Կրթական Հաստատութիւն»ը: Մելգոնեանի մասին շատ առիթներով տարբեր վարկածներ առաջ քաշուած են: Մեղադրանքներ, մարմիններու միջեւ սուր քննադատութիւններ եւ ծանր

ճակին մասին յստակ տեղեկութիւններ ունենալ, տրուած ըլլալով, որ Կիպրահայ մեր հայրենակիցները կը նախընտրեն լուռ մնալ երբ դպրոցին մասին տարբեր առիթներով հարց կը բարձրացուի: Կարելի է երկար գրել դպրոցին մասին: Սակայն այդ բոլորը, ոչ մէկ բան կը փոխեն ընդհանուր իրավիճակէն: Ուշադրութիւնս գրաւեց այն հանգամանքը, որ Մելգոնեանցիները իրենց բոլոր յոյսերը սպառելէ ետք այս անգամ բաց գիրով մը դիմած են Սերժ Սարգսեանին: Անոնց համար սփիւռքի մէջ կեդրոնական, որոշիչ, կամք ունեցող եւ որոշում պարտադրող կառոյցները կարծեք չկան: Ճարահատեալ այս

պախարակումներ յատկապէս «Հայ Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան» պատասխանատուներուն հասցէին: Թէ ո՞վ է մեղաւորը եւ ի՞նչու փակուեցաւ «Մելգոնեան» կրթարանը մինչեւ այս պահը կը մնայ անյայտ: Վարժարանի փակումէն ամիսներ ետք միայն, տարբեր ամպիոններէ խօսուեցաւ դպրոցի շէնքի վաճառքի հանուելուն մասին: Բայց այդ մասին եղած տեղեկութիւնները մնացին գիր` թուղթի վրայ: Գաղտնիք ալ չէ, որ այսօր Նիկոսիոյ բաբախուն սրտին վրայ գտնուող կրթարանի պատմակերտ շէնքը կը պահպանուի Կիպրոսի պետութեան որոշումով: Դժուար է նաեւ Մելգոնեանի այսօրուան վի-

մարդիկը իրաւունքի տեր են: Անոնք կը խօսին մեր ժողովուրդին համար հիմնարար արժէքի մը` հայ դպրոցին մասին: Դպրոց, որ կարողականութիւնը ունի սերունդներ պատրաստելու: Դպրոց, որ ոգեղեն ամբողջ ըլլալու բոլոր նախադրեալները ունի: Եւ մարտացի է, որ սփիւռքի տարբեր անկիւններուն այսօր հայ քաղաքական կուսակցութիւններուն միջեւ լարուածութիւն չկայ: Զկայ նոյնիսկ տարակարծութիւն եւ բոլորը հասկցած են, որ սփիւռքի հայութիւնը կ'ապրի իր ծանր օրերը: Միջին արեւելքի պատերազմները մէկ կողմէ եւ միւս կողմէ ամերիկեան հայագաղութներուն ուժա-

ցումը կը հարուածեն սփիւռքի ոգին ամենուրեք: Բացի ասկէ, խնդրագիր նամակ շարահորդները կարելի է համարած են յիշել Սուրիոյ պատերազմին հետեւանքով անտունի դարձած հայ պատանիները, որոնք այսօր կարիք ունին ու ծարաւ են ուսման: Գաղտնիք ալ չէ, որ այսօր արեւմտահայերէնը կը գտնուի դժուարին օրերու մէջ: Հոս է, որ սփիւռքի տարբեր հատուածները իրենց ըսելիքը պետք է ունենան: Անոնք պետք է որոշեն ինչն է սփիւռքի ուզածը այսօր: Տեղասպանութեան օրակարգը եւ նահատակներու յիշատակը յարգելու գործընթացները անիմաստ կը դառնան եթէ օր մը, սփիւռքի մէջ հայերէն խօսող եւ արեւմտահայերէնի զարկ տուող սերունդները չքանան: Այսօր այդ տաղանապը կ'ապրին Սուրիահայերու մատղաշ սերունդները, որոնք պատերազմի պատճառով տեղափոխուած են Հայաստան: Անոնք, որոնք կոչուած էին արեւմտահայերէնը պահպանելու նոյնպէս Հայաստանի մէջ ամեն օր կը տարրալուծուին ու բնական ընթացքով մը կը մոռնան արեւմտահայոց հիմնական գանձը` լեզուն: Ի՞նչ ընել, ի՞նչպէս շարժիլ եւ ի՞նչ միջոցներով փրկել Մելգոնեանը:

Մեղադրանքները արդէն տարիներ ի վեր մեզ հասցուցած են փակ պատերու դիմաց: Ո՞վ պիտի լուծէ Մելգոնեանի հիմնախնդիրը: Եւ ո՞վ պիտի գիտակցի, որ սփիւռքի մէջ մենք այսօր կարիք ունինք վարժարաններու: Այս երգը մեր նահանջի վերջին երգն է: Մեզ չեն փրկեր մշակոյթի բոլոր դեղատոմսերը, ո՛չ երգը, ո՛չ պարը, ո՛չ բանաստեղծութիւնը, ո՛չ կտաւը եւ ո՛չ հազարաւոր մարդոցմով եղած քայլարշաւներն ու հանդիսութիւնները: Մենք կարիքն ունինք ազգային բարձր ոգեղենով գործող եւ ազգի բոլոր հատուածներուն համար տուն եւ կամար եղող դպրոցներու: Այդ դպրոցներուն առաջինը գուցէ «Մելգոնեան կրթական հաստատութիւն»ն է, որուն դռները փակ են այսօր եւ, որ կը սպասէ իր աշխարհով մէկ սփռուած որդիներուն: Կը մնայ հարցումը, արդեօ՞ք Հայաստանի իշխանութիւնները պիտի անսան այս կոթողական դպրոցի բացման աղերսներուն: Եւ արդեօ՞ք մեր սրտերուն մէջ վերք դարձած Մելգոնեանի քայլերգը պիտի լսուի Կիպրոսի սիրտէն:

ՍԱԳՕ ԱՐԵԱՆ
(Մելգոնեան վարժարանի նախկին ուսուցիչ)

Անին՝ UNESCO-ի մշակութային ժառանգութեան մշտական ցանկին վրայ

2016 թուականին Անին կրնայ ներառուիլ UNESCO-ի մշակութային ժառանգութեան մշտական ցանկին վրայ: Քաղաքը 2012 թուականէն ընդգրկուած է UNESCO-ի ժամանակակից ցուցակին մէջ միայն: Ըստ ermenihaber.am-ի՝ թրքական «Turktime» լրատուական կայքը կը յայտնէ, որ UNESCO-ի մշտական ցանկին մէջ ընդգրկուած են Թուրքիոյ պատմամշակութային ժառանգութեան 15 կոթող: Դասախօս ելուող Սալմանը, որ կը մասնակցի Թուրքիոյ կողմէ UNESCO-ի յայտերու պատրաստման, յայտնած է, որ UNESCO-ն համաշխարհային ժառանգութեան ցուցակին մէջ նոր կարգեր աւելցուցած է, որոնցմէ մէկը մշակութային երթուղիներն են: «Բազմամշակոյթ Արեւելքի մէջ կարելի է առաւել տարածուած մշակութային ժառանգութեան համար նախագիծեր պատրաստել: Ինչպէս օրինակ՝ հայկական մշակութային երթուղին, որ կարելի է ձեւաւորել Կարսէն մինչեւ Վան, Քոնիա՝ ներառելով բոլոր գիւղերն ու եկեղեցիները եւ այդպէս ներկայացնել UNESCO»,- ըսած է Սալմանը՝ տեղեկացնելով, որ մէկ այլ տարբերակ ալ հնարաւոր է. եթէ Հայաստանը, Թուրքիան եւ Վրաստանը համատեղ յուշարձաններու մասով մէկ երթուղի ներկայացնեն՝ իւրաքանչիւրը իր տարածքին մէջ երաշխաւորելով անոր պահպանութիւնը: Սալման խօսած է նաեւ Իսթանպուլի Թուրքիայի հայկական մանկատան պատկանող «Արմեն» ճամբարի մասին: «Ըստ իս՝ «Քամի Արմեն»-ը պետք է ներառել ոչ նիւթական մշակութային արժէքներու մէջ: Սակայն խօսքը

միայն տարածքի մասին չէ: Ընթաց նոյնպէս պետք է պահպանել: Այդ շէնքը երեխաներու ձեռքով կառուցուած է: Ճարտարապետական հանճարի արդիւնք չէ, սակայն, ըստ իս, այդ իսկ պատճառով անոր կառուցման գործընթացը իր տեսակին մէջ եզակի է, զայն պետք է պահպանել»,- եզրափակած է Սալմանը:

ՄԵՂՐԱԶՈՐ (ԿԻՍԱԿԱՐՏ ԶԵՔԻԱԹ)

Մեղրածորի մեջ այդ տարին երաշտ եղաւ: Ինչ լաւ էր կեանքը այդտեղ, սակայն երաշտէն ետք մարդիկ ուտելու հաց չգտան: Աղբիւրները չորացան, պարտեզները բերք չտուին, իսկ եղածները միջատները փծացուցին: Չէր բաւեր կարծես այս բոլորը, երբ Թթմաբերդի թալանճի Օսմանի աւագակները յարձակեցան Մեղրածորի վրայ, հրոյ ճարակ ըրին ու կողոպտեցին շատ տուներ, փորձեցին այրել տաճարը:

Այդ տարիներուն ձմեռները շատ խիստ անցան, մարդիկ տաքնալու միջոցներ փնտռեցին, նոյնիսկ մագաղաթները այրեցին տաքնելու համար մրսած երեխաները:

Յրեշտակաւան եւ Աշտարակ ապրող մեղրածորցիներուն ցեղակիցները ալիւր, ձէթ եւ իւղ դրկեցին որպէս օգնութիւն: Սակայն ի՞նչ կրնար ընել կաթիլ-կաթիլ հոսող այս օգնութիւնը: Զօր Յասանի աւագակները սկսան գողութիւն ընել, Մեղրածորի երիտասարդները գիշերները պահակութեան ելան:

Մտակայ գիւղերու բնակիչները բախումներ ունեցան, ճերմակ բլուրն ու Յակոբաւանը թալանուեցան Օսմանի հրոսակախումբերուն կողմէ: Տաճարները քանդուեցան:

Մեղրածորի մեջ կանթեղներուն ձէթն անգամ սպառեցաւ, մարդիկ հոգեպէս հիւանդացան:

Նզովք է մտածեցին անոնք:

Փռապան Սահակը առաւ ընտանիքը եւ մեկնեցաւ Սառաստան, իսկ մեծահարուստ Գասպարը՝ կտրեց ծովը եւ ընտանիքը տարաւ Հարաւի տափաստան:

Ստացուած լուրերը հակասական էին, ոմանք կ'ըսէին, թէ մեկնողները լաւ են եւ գոհ, իսկ ուրիշներ կը պնդէին, թէ դժգոհ են: Սակայն կասկած չկար, որ Լեռնածով գացողները դժգոհ էին, անոնցմէ շատեր խայտառակուեցան:

Յուսահատութիւնը բոյն դրաւ մեղրածորցիներու հոգիներուն մեջ: Գիշեր մը մեծ ժողով մը գումարուեցաւ իշխան Արոյին տան մեջ, ուր հաւաքուեցան բոլոր մեղրածորցիները: Պէտք էր որոշուէր ելք մը, քիչ էին անոնք, որոնք կ'ուզէին մնալ եւ դիմանալ Մեղրածորի մեջ: Մեծամասնութիւնը կ'ուզէր մեկնիլ, սակայն ո՞ր... երկար վիճաբանութիւններէ ետք որոշուեցաւ մեկնիլ Լեռնավայր, չէ՞ որ մեծ աղետին երբ թալանճի Օսմանի մեծ հայրը աւերեց Լեռնավայրը եւ ցիր ու ցան ըրաւ ցեղը իրենք բախտակից եղան մեղրածոր-

ցիներուն, վերջապէս ցեղակիցներ էին եւ նոյն լեզուն կը խօսէին. շատեր ալ արդէն կ'ըսէին, թէ Լեռնավայրի մեջ կեանքը հեշտ է, հոն գետերը մեղր կը հոսին եւ մեղրածորցիներուն լաւ օգնելու տրամադրութիւն կայ այդտեղ:

Որոշումը առնուած էր՝ մեկնիլ Լեռնավայր: Կարաւանը կազմուեցաւ, բեռցուցին նուազած բոլոր էշերն ու ուղտերը, ով որ ինչ կրցաւ վերցնել առաւ իր հետ, կարաւանը շարժեցաւ:

Գիշերը բոլորը յոգնած էին, կանգ առին դաշտի մը մեջ, կրակ վառեցին եւ կերակուր պատրաստելու վրայ էին, երբ զգացին, որ դաշտին մեջ մարդկային շարժումներ կան: Սկիզբը վախցան, թէ թալանճի Օսմանին աւագակներն են, սակայն սուր ականջ ունեցողները ըսին, թէ անոնք մեղրածորցիներու լեզուն կը խօսին: Ձայները հետզհետէ մօտեցան, հարց ու փորձ եւ պարզուեցաւ, թէ օտարները Լեռնավայրցիներ են: Միասին ընթրեցին, մեղրածորցիները զարմացած հարցուցին, թէ իրենք Լեռնավայր կ'երթան, սակայն լեռնավայրցիները ինչո՞ւ կը ձգեն իրենց գիւղը եւ կը մեկնին... Լեռնավայրցիները պատմեցին, թէ հոն ալ կեանքը դարձած է անտանելի, իրենց քրմապետն ալ անտարբեր է գիւղացիներուն նկատմամբ, իսկ իշխանը մտահոգուած է միայն իր ընտանիքով, այս բոլոր պատճառներով անոնք որոշած են երթալ Արջաւան կամ Յրեշտակաւան:

Մեղրածորցիները հիասթափուեցան: Իշխան Աբօն տխուր ոտքի կանգնեցաւ եւ հանգամանօրէն յայտարարեց.

-Սիրելի՛ մեղրածորցիներ, երաշտը կրնայ երկար տևել, ես անկարող եմ դիմադրելու տեսակաւոր աւագակներու, չեմ ալ կըրնար բոլորին փորը կուշտ պահել, Լեռնավայրի վիճակին մասին ալ լսեցիք, ուստի ազատ էք այլեւս, դո՛ւք ընտրեցէք ուր երթալ՝ Սառաստան, Լեռնաստան, Ջրաստան, Գիժաստան...կամ մնացէք այստեղ...կամ ուր որ կ'ուզէք գացէք: Քուրմերուն եւ իշխաններուն վրայ վստահելու փոխարէն ձեր ուժերուն վստահեցէք եւ զիրար օգնեցէք, աստուածները ձեզի օգնական...իսկ ինք նստաւ եւ շարունակեց ընթրիքը...

Ու մուրհին մեջ մարդիկ խումբ-խումբ ցրուեցան զանազան ուղղութիւններով:

Եւ երկինքէն երեք խնձոր ինկաւ...

Տոբթ.Ներսէս Սարգիսեան

Հայ եւ անգլիացի հնագետները կ'ուսումնասիրեն Ծղուկ լեռան ժայռապատկերները

2008 թուականէն կ'իրակաւնացուի հայ-անգլիական համատեղ նախագիծ, որուն ծիրէն ներս հայ եւ անգլիացի հնագետներու կողմէ կ'ուսումնասիրուին Սիւնիքի մեջ գտնուող Ծղուկ լեռան ժայռապատկերները:

Լրագրողներու հետ հանդիպման ընթացքին այս մասին տեղեկացուցած է արշաւախումբի հայկական կողմի ղեկավար, հնագետ-արուեստաբան, Հնագիտութեան եւ ազգագրութեան հիմնարկի կրտսեր գիտաշխատող Աննա Խեչոյեանը եւ Հնագիտութեան եւ ազգագրութեան հիմնարկի գիտաշխատող Բորիս Գասպարեանը:

Ինչպէս տեղեկացուցած է Աննա Խեչոյեանը, Հնագիտութեան եւ ազգագրութեան հիմնարկը ժայռապատկերներու ուսումնասիրութեան աշխատանքները սկսած է 2002-էն եւ մինչ այսօր ոչ միայն ուսում-

նասիրութիւններ իրականացուցած են Ծղուկի, այլ նաեւ՝ Զասախի մեջ, որ եւս բազմաթիւ ժայռապատկերներ կ'ընդգրկէ: Մինչ այդ կար տեսակէտ, որ այս տարածքներուն յատուկ են միայն փորագրութիւնները, սակայն փորձը հակառակը ցոյց տուած է եւ յայտնաբերուած են նաեւ գունաւոր պատկերներ:

«Ծղուկի ժայռապատկերներ-

րի թիւն անցնում է 1000-ից: Եղել են ուսումնասիրութիւններ նաեւ Սիւնիքում եւ Գեղամայ լեռներում, սակայն ուսումնասիրութիւնները եղել են մասնակի, իսկ հիմա ընդգրկում ենք տարբեր մասնագետների, հնագետների, ովքեր պատասխանատու կը լինեն տուեալ ինֆորմացիայի յստակ մատուցման

Շար. էջ 14

Գարունը մտաւ մեր համեստ բնակարանէն ներս

Մօտ երկու շաբաթներ անցաւ այն օրէն, երբ իմ դասընկեր եւ տարեկից, եղբայրակից ատամնաբոյժ ընկեր Տօթթ. Պաղտիկ Յակոբեան պատուեց մեր համեստ բնակարանը, իր հետ ունենալով իր կինը, աղջիկը, մեծ թոռը եւ այս վերջնոյն մանչուկը, Ուիլլեմը: Այս անունը լսած առաջին պահուն իսկ, կինս անոր պատշաճեցուց իշխանական այս անուան, Անգլիոյ գահաժառանգին հետ համանուն ըլլալու հանգամանքով: Օր մը առաջ արդէն Պաղտիկին դուստրը տեղեակ պահած էր մեզ այս այցելութեան համար:

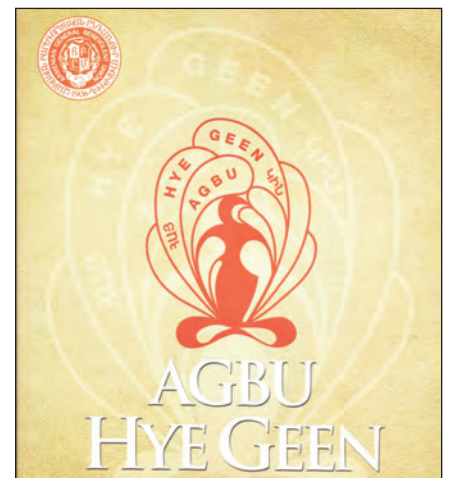
Իրական խնջոյք էր այդ օր, քանի որ լուռ բնակարանը ոգեւորութիւն կը ստանար այդ օր. Պաղտիկ եւ Շուշանիկ Յակոբեան, իրենց աղջիկը, թոռը եւ ծոռը: Չորս սերունդ միասին երբ ներս մտած սենեակէն ներս, այն տպաւորութիւնը ունեցող թէ գարունն էր, որ բախտաբեր ու լուսաբեր լապտերի մը հանգոյն, անմեկնելի մթնոլորտ մը ստեղծեցին:

Գարնան գալուստը յայտնի կը դառնայ ամեն տարի դիպուածային այն օրը, որ իւրաքանչեւ օրով մը զգալի կը դարձնէ եւ իմաց կու տայ թէ անցած են ձմրան մռայլ օրերը, բանալ կու տայ բնակարաններու պատուհանները, ներս կը մտնէ արեւին ընկերակցութեամբ զով օդ մը, որ իր հետ կը բերէ ամեն կարգի ծաղիկներու հոտաւետ շունչը: Երախան, արթուն կամ քնացած, լուռ կամ ճգճալով երջանկաբեր տրամադրութիւն մը ստեղծէ: Կը զգաս թէ բան մը փոխուած է շուրջը. նոր շունչ մը, որուն կարօտը ունեիր երկար ատենէ ի վեր: Երբ այցելութիւնը ավարտի եւ դարձեալ վերադառնաս միապաղաղ նախորդ օրերուդ, այն ատեն պիտի զգաս թէ ինչ էր այն բախտաւորութիւնը, զոր վայելցիր պահիկ մը եւ դժուար թէ դարձեալ կարենաս հանդիպիլ անոր:

Շնորհակալութիւն ձեզի, որ չորս սերունդով ապրեցուցիք մեզ այդ գարունը, հոգ չէ ոչ երկար, հազիւ երկու ժամ տւելուդ թեմաբ: Ձեր եւ ձեր համայն մօտաւորներուն գարունը երկար ըլլայ:

ԱՐԱՅ ԿԱՐՍԻՐԵԱՆ
Մոնթրէալ, 10 Յուլիս 2015

ՇՆՈՐՀԱԿԱՆՈՒԹԵԱՄ ՍՏԱՑԱԼՔ՝

Desjardins Caisse de Chomedey

Hrair Ketchedian, B.A. Écon.
Directeur Général
Représentant en épargne collective
pour Desjardins
Cabinet de services financiers inc.

450 688-0900, poste 215
Télécopieur : 450 688-1704

Siège social
3075, boul. Cartier Ouest, Laval (Québec) H7V 1J4
desjardins.com/caissedechomedey

Մաղթանքներ Սիրվարդին Իր իննիսուն եւ չորս գարուններուն տարեդարձին առթիւ

Ձախէն՝ Զրիստինէ Գույումճեան, Ազատուհի Գազազեան, Մարի Թոքաթեան եւ Սիրվարդ Երզնկացեան

Ի՛նչ մաղթենք քեզ, Սիրվարդ սիրելի
Եթէ ոչ առողջութիւն, արեւշատութիւն:
Եգիպտոս ունեցար հանգիստ կեանք,
Հոս ալ նոյնպէս Անճելինային ու
Փեսայիդ խաղաղ յարկ
Ուր կը գեղգեղեն երեք թոռներ:

Գրկէ՛, սիրէ՛, խօսէ անոնց, երազ հիւսէ
Մեր ազգային հայերէնով.
Պատմէ անոնց յիշատակներ, լաւն ու դառնը
Դարաւոր մեր ոսկեղէնով:
Խնդա՛ խօսի՛ր ու կատակէ՛
Կեր ու խմէ, հարազատներն են:

Փորագրէ սա վայրկեանը
Յիշողութեանդ, սրտիդ մէջ ալ:
Բայց չի մոռնաս բարեկամներ՝
Անունը վրան է՝ բարին կամեցող.
Մեծարենք քեզ, կամենանք քեզ
Առողջութիւն, երբեք ալ ուշ չէ
Երազներու իրականացում:

**ՔՐԻՍՏԻՆ ՏՐԴԱՏԵԱՆ ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ
4 Յուլիս 2015**

Հայ եւ անգլիացի...

Շար. էջ 13-էն

համար», - ըսած է ան:
«Եթէ համաշխարհային առումով
նայենք, կարող ենք ասել, որ ժա-
մանակագրութեան առումով կան
12-րդ հազարամեակի ժայռապատ-
կերներ եւ փորագրութիւններ, իսկ
մինչ այդ եղածները չէին կարող
պահպանուել», - նշած է բանախօսը՝
ընդգծելով, որ ուսումնասիրութեան
ընթացքին ամենաբարդ խնդիր-
ներէն մէկ պատկերի նշանակու-
թիւնը պարզելն է, որովհետեւ տար-
բեր ժամանակներու մէջ ատոր
նշանակութիւնը տարբեր է. յայտնա-
բերուած պատկերները բազմազան
են՝ կենցաղայինէն մինչեւ դիցաբա-
նական:
Աննա Խեչոյեանը նշած է, որ
Շղուկի մէջ աշխատանքներու առա-
ջին փուլը աւարտած է, իսկ երկրորդ
փուլի աշխատանքներ կը տարուին
երկրաբաններու հետ, որոնք պիտի
իրականացնեն շերտագրական
ուսումնասիրութիւններ:
Հնագիտութեան եւ ազգագրու-

թեան հիմնարկի գիտաշխատող Բո-
րիս Գասպարեանը իր հերթին ըսած
է, որ ժայռապատկերներու թուագ-
րումը համաշխարհային առումով
բաւական բարդ գործընթաց է. մեծ
վեճ կայ գիտնականներու մէջ, թէ
այդ պատկերները ստեղծուած են
հոմոսափիենսի՞ կողմից, թէ անկէ
առաջ:
«Մեր երկրում աշխատանքները
նոր նոր են սկսուել եւ ինչ-որ յա-
ջողութիւններ այդ ուղղութեամբ
կան: Մենք պատկերը դիտում ենք
ոչ թէ միայն որպէս պատկեր, այլ
ուսումնասիրում են դրա շուրջ
եղած բոլոր հնագիտական նիւթերը,
որոնց միջոցով փորձում ենք
հասկանալ, թէ որն է ամենահա-
ւանական ժամանակը, որ մարդը
պէտք է ստեղծէր այդ պատկեր-
ները», - ըսած է բանախօսը:
Ան աւելցուցած է, որ նախապէս
կատարուած աշխատանքներուն
առջեւ պէտք է խոնարհիլ, բայց նոր
մեթոտները հնարաւորութիւն կու
տան աւելի շատ տեղեկութիւն
ստանալ, հնարաւորինս ճշգրիտ
հաստատել այն, ինչ պատկերած է
մարդը:

ՌԱԿ Պոստոնի Պատգամաւորական...

Շար. էջ 1-էն

Շրջանային Վարչութեան տեղեկագրութիւններուն եւ անցնող շրջանի
գործունեութիւններուն, ներկայ պատգամաւորները որոշեցին կատարել
ընտրութիւնը նոր Շրջանային Վարչութեան, երկու տարուան ժամա-
նակաշրջանի մը համար: Ընտրուած կամ վերընտրուած ցանկով կազ-
մուեցաւ նոր Շրջանային Վարչութիւնը հետեւեալ կազմով. Երուանդ
Ազատեան՝ Ատենապետ, Բաբկէն Մկրեան՝ Փոխ-ատենապետ, Մարո
Պետրոսեան՝ Զարտուղար, Գեորգ Մարաշլեան՝ Գանձապահ, իսկ Աբէթ
Թորոսեան, Տոքթ. Արմէն Տէմիրճեան, Գեորգ Թիւթիւնճեան, Տոքթ. Վաղի-
նակ Դարբինեան, Վարդան Իլանճեան, Հրաչ Թորիկեան եւ Յակոբ Ալեք-
սանեան՝ անդամներ:

Նորընտիր Շրջանային Վարչութիւնը նշանակեց Յակոբ Վարդիվառեանը
որպէս ատենապետ Մամլոյ Դիւանի:

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՉԱԿԱՆ ՄԱՐՏԱՀՐԱԲԵՐՆԵՐ

Յատուկ նիստ մը նուիրուեցաւ խորքային քննարկումներ կատարելու
ՌԱԿ-ի այժմու կազմակերպական կացութեան եւ հայկական աշխարհի
իրականութեան մէջ իր դիրքորոշման վերաբերեալ:

Ներկաներէն շատեր յայտնեցին իրենց խոր մտահոգութիւնները եւ
յուսախաբուութիւնները ի տես ՌԱԿ-ի կեդրոնական կառոյցի քայքայման:
Երկար ժամանակէ ի վեր օրինական Կեդրոնական Վարչութեան մը չգո-
յութիւնը եւ անխուսափելիորէն անոր բացակայութիւնը ազգային կեանքէն
ներս յառաջացուցած է անընդունելի վնաս մը կուսակցութեան եւ մեր ազ-
գին մէջ:

Արդարեւ, ՌԱԿ Միացեալ Նահանգներու եւ Գանատայի Արեւելեան
Շրջանակը կարողացած է պահել գործօն եւ արդիւնաբեր գոյութիւն մը:
Անոր յարգուած մետիան եւ հրատարակութիւնները կը շարունակեն գոր-
ծօն դեր մը կատարելու, որ անհրաժեշտ է տարածել Սփիւռքի տարածքին:
Անկեղծ եւ շինիչ գաղափարներու փոխանակումով բացայայտ դարձաւ որ
ՌԱԿ-ը պէտք է նախաձեռնէ միջազգային չափանիշով հիմնական վե-
րակազմակերպութեամբ ՌԱԿ-ը վերադարձնելու իր անցեալի յար-
գալից վիճակին, երբ իր բոլոր շրջանակները կ'ունենային օգտաշատ դեր
մը եւ ՌԱԿ-ը վերածած էին գլխաւոր եւ ազդեցիկ կազմակերպութիւն մը որ
յառաջացուցած է կայունութիւն ու արդիւնաւորութիւն մեր ամբողջ ազ-
գային կեանքին մէջ:

Տեղեկութիւնները ամբողջացնելու համար, համագումարի ատենապետն
ու նորընտիր Շրջանային Վարչութեան ատենապետը տեղեկացուցին
մանրամասնեալ քայլերը որոնք ձեռք առնուած են մօտաւոր անցեալին,
ՌԱԿ-ը դուրս բերելու համար իր ներկայ անբաղձալի վիճակէն: Նուա-
զագոյնը երկու շատ լուրջ փորձեր կատարուեցան վերացնելու համար լու-
ծումի արգելքները, որոնք իսկութեան մէջ գլխաւորաբար անձնական
հակամարտութիւններ են եւ կարգ մը անկարող անհատներու ճիգերն են
պահպանելու իրենց դիրքերը:

Շեշտուեցաւ թէ Սփիւռքի տարածքին տարբեր շրջանակներու ՌԱԿ-ի
անդամներ իրենց դատապարտութիւնները բարձրաձայնած են այս կա-
ցութեան մասին եւ խստօրէն յայտնած են թէ այլեւս պիտի չհանդուրժեն
այս կացութիւնը, ուր փոքրաթիւ անկարող անհատներ կը շարունակեն
անօրինաբար ղեկավարի դեր խաղալ, թոյլ տալով որ կազմակերպութիւնը
ձախողի մեր ազգի գերագոյն շահերու ի նպաստ եւ Սփիւռքի մէջ իր կեն-
սական դերը կատարելու առաքելութեան մէջ:

Եզրակացնելով, միաձայն համաձայնութիւն գոյացաւ թէ անհրաժեշտ է
խոշոր ճիգ մը կատարել կոչ ուղղելով ՌԱԿ-ի գործունեայ շրջանակներու,
միացեալ ճիգերով վերակազմակերպել ամբողջ ՌԱԿ-ի միջազգային գործօն
անդամակցութիւնը, վերադարձնելու համար այս կազմակերպութիւնը
անցեալի հայ աշխարհին մէջ իր արդիւնաբեր եւ յարգալից իրավիճակին:

Համագումարը իր եզրափակիչ նիստի աւարտին հասցուց խանդավառ
մթնոլորտով, ակնկալելով յառաջիկայ իրագործումներ յօգուտ Հայ Ազգին:

ԴԻԲԱՆ ՊԱՏԳԱՄԱԴՈՐԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻ

Պատմական համաձայնութիւն...

Շար. էջ 1-էն

Այս պատմական համաձայնագիրը կ'ազդէ ամբողջ Մերձաւոր Արեւելքի
քաղաքական, տնտեսական եւ ընկերային իրավիճակը:

80 միլիոն բնակչութիւն ունեցող Իրանը աշխարհի չորրորդ տեղը կը
գրաւէ նաւթի պաշարով եւ երկրորդը՝ կազի պաշարով: Արգելքներու
վերացումով կը զարգանայ նաեւ Իրանի զբօսաշրջութեան, դեղագոր-
ծութեան եւ սպառողական այլ ապրանքներու արտահանումը: Եւրո-
միութեան հետ Իրանի առեւտուրը յառաջիկայ տարիներուն կարող է քա-
ռապատկուիլ:

Իրանի առեւտրական եւ տնտեսական ազատ գործունեութիւնը ուղղա-
կիօրէն եւ անուղղակիօրէն պիտի օժանդակէ Հայաստանի տնտեսական
զարգացման եւ Ծոցի երկիրներու ու Սեւ Ծովի միջեւ տնտեսական մի-
ջանցք մը հանդիսանալու, ինչպէս նաեւ պիտի նպաստէ Արաքս գետի վրայ
նոր լեւկտրակայանի մը եւ երկաթուղիի ցանցերու կառուցման:

Նուիրատուութիւն

Տիար Պարթեւ Պաթմանեան՝ առ ի շնորհակալութիւն Թ.Մ.Միութեան
վարչութեան կողմէ պարգեւատրումին համար՝ միութեանս կը նուիրէ
50 տոլար:

ՅԵԵՄ պատգամաւորների ուխտի Ս. Պատարագ եւ հոգեհանգիստ ազգային բարերարներ Ալեք եւ Մարի Մանուկեանների համար

Յուլիսի 5-ին, հանդիսապետութեամբ Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Գարեգին Բ. Ծայրագոյն Պատրիարք եւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի, Մայր Տաճարում մատուցուեց Սուրբ եւ անմահ պատարագ, որին ներկայ էին Հայ Եկեղեցու Երիտասարդաց Միաւորման (ՅԵԵՄ) 3-րդ պատգամաւորական ժողովի մասնակիցները:

Պատարագիչն էր ԱՄՆ Արեւմտեան հայոց թեմի առաջնորդ, ՅԵԵՄ նախագահ Գերաշնորհ Տ. Յովնան արքեպիսկոպոս Տերտերեանը:

Սրբազան Պատարագի ընթացքում Յովնան Սրբազանը ողջունեց ՅԵԵՄ ներկայացուցիչներին, ովքեր եկել էին աշխարհի զանազան թեմերից՝ հաղորդ դառնալու Սուրբ Էջմիածնի խորհրդին եւ մինչեւ հոգու խորքը զգալու, ապրելու Աստծու ներկայութիւնը եւ կերպարանափոխուած վերադառնալու իրենց թեմերը՝ որպէս Քրիստոսի առաքելներ եւ մեր Սուրբ Եկեղեցու դեսպաններ:

Յաւարտ Ս. Պատարագի արարողութեան, նախագահութեամբ Գարեգին Բ. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի եւ ներկայութեամբ Մայր Աթոռի բարերարների ու ուխտաւոր հայորդիների, կատարուեց Հոգեհանգստեան կարգ Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի յաւետ օրհնեալ հովանաւորներ

Մանուկեան տոհմի նկէցեալների եւ հայոց ազգի երախտարժան բարերարներ Ալեք եւ Մարի Մանուկեանների հոգիների հանգստութեան եւ խաղաղութեան համար:

Tekeyan Cultural Association

Gentlemen's Evening

Roast Beef "à volonté"

Open bar with quality Whiskey and Cognac

Complimentary Cuban Cigars

A great opportunity to spend an evening with friends and enjoy great food and entertainment in an outdoor environment

New this year, by popular demand

Texas Holdem tournament

(for interested participants only)

Sunday, August 30, 2015

from 6:30 PM

Centre Tekeyan

825 Manoogian street, St-Laurent

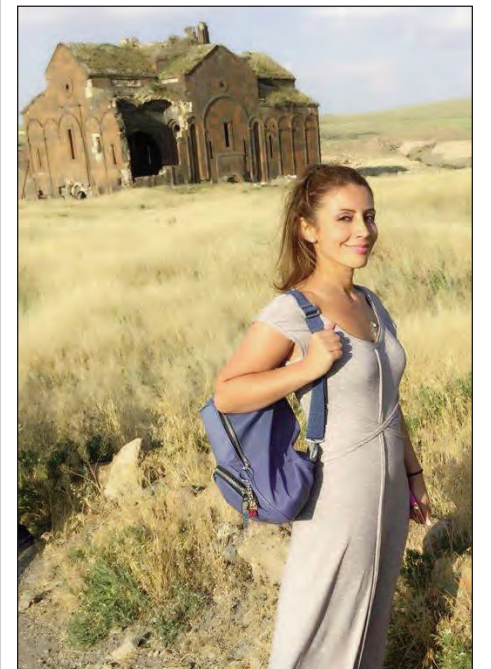
\$ 125

By reservation only

Tekeyan (514) 747-6680 Arto (514) 739-3562

Drink moderately. Make sure you have a designated driver to take you home safely.

Սիպիլի երազանքը կ'իրականանայ

Իրականացած է Սիպիլի վաղեմի երազանքը. երգել «Տեսնել Անին ու Նոր մեռնել» Անիի մեջ:

Երգչուհին վերջերս Համահայկական խաղերու կոմիտէին հետ միասին այցելած է Արեւմտեան Հայաստան ու իր խօսքերով՝ չափազանց տպաւորուած է այդ ուղեւորութենէն:

«Հազար շնորհակալութիւն Աստուծոյ եւ Համահայկական խաղերու կոմիտէի անդամներուն՝ իշխան Չափարեանի գլխաւորութեամբ: Բառերը բաւարար չեն զգացումներս արտայայտելու համար: Ամմուռնալի ժամեր ապրեցայ եւ երջանկութեան արցունքներ թափեցի», - կը գրէ երգչուհին իր ֆէյսպուքեան էջին վրայ:

Հայաստանի գործազրկութիւնը վատթարագոյնն է ...

Ըստ Հայաստանի վիճակագրութիւններու ազգային ծառայութեան, այս տարուան առաջին եռամսեային, Հայաստանի մէջ գործազրկութեան տոկոսը հասած է 19.1%-ի, որ 1.3% աւելի է, բաղդատած անցեալ տարուան Նոյն ժամանակահատուածին:

Այս ցուցանիշը Եւրասիական Տնտեսական Միութեան վատթարագոյնն է:

Society for Orphaned Armenian Relief (SOAR)
<http://soar-us.org>

Montreal Chapter

You are cordially invited by the SOAR Montreal Chapter to attend a fundraiser on Saturday September 12, 2015 at the home of Dr. Sarkis Yeretsian, 205 Boul. Leger Leval, H7G 3T1 PQ, 4:00-9:00pm, to raise funds for a worthy and honorable cause.
Cost: \$500.00 per ticket
****For tickets or for additional information, please contact Dr. Sarkis Yeretsian at 450.975.0893 or yeretsian@sympatico.ca**

Poverty in Armenia still pervasive today more than two decades after the dissolution of the Soviet Union, is rooted in both external and internal factors, including government corruption, poor state governance, an unresolved conflict with Azerbaijan over the Artsakh territory, economic blockades by Turkey and Azerbaijan and an outdated technological base and labor force. Children in Armenia are more vulnerable to the consequences of poverty than any other age or social group resulting in increasing numbers of orphans, institutionalized children and children living on the streets. There are approximately 1500 children living in Armenia's state and privately funded orphanages and government expenditures on social services are very low. Although these children receive basic material support, most institutions fail to adequately care for their emotional, spiritual, and psychological well being. Armenian orphans are living in poverty outside of Armenia as well as inside the country.

SOAR Montreal will focus its activities on two orphanages in Armenia that house special needs children under the age of 6. (1) Children's Home of Gyumri, a state orphanage housing approximately 100 children with special needs located in Gyumri, Armenia, and (2) Sisters of Charity Bethlehem, a private orphanage in Yerevan, housing approximately 15 infants and young children with special needs.

The Sisters of Charity is a Catholic religious order established in 1950 by Mother Teresa to minister to 'the poorest of the poor'. The needs of these children are great, and the two orphanages have very modest means. The material support that SOAR Montreal provides is basic, modest, but essential.

SOAR Montreal wishes to raise donations from the Canadian general public and businesses with particular focus on the Canadian Armenian community. We are seeking donations of money that will be used to purchase food, clothing, educational supplies, medicine and other essential items. Charitable tax receipts will be issued to donors in compliance with applicable tax laws.

SOAR Montreal will ensure that its resources benefit the orphans in two ways: a) direct delivery by its own directors and other volunteers and b) with the assistance of two trusted and reliable agents in Armenia, one in Gyumri and the one in Yerevan who have been working with SOAR US.

We are hopeful that you will attend in large numbers to help support this critical endeavor. We must rally together as a community to ensure that these Armenian children know that they are not forgotten and that they have an extended Armenian family abroad who cares for them.

Help us to make more of *this* possible...

The Society for Orphaned Armenian Relief (SOAR) is a 501(c)(3) nonprofit organization dedicated to providing humanitarian relief to orphaned Armenian children and adults. Working with a loyal donor base and a trusted network of partners, SOAR distributes clothing, educational supplies, medicine, and other essential resources to orphaned Armenians throughout the world.

«ԲԱՍՏՐՄԱՃԵԱՆ» ԿՐԹԱԹՈՇԱԿ

**PASDERMAJIAN FOUNDATION SCHOLARSHIP
FONDATION PASDERMAJIAN BOURSE D'ETUDES**

«Բաստրմաճեան» հիմնադրամի համալսարանական կրթաթոշակի 2015-2016 տարեշրջանի դիմումները պիտի ընդունուին մինչեւ Նոյեմբեր 2, 2015

Նկատի պիտի առնուին հետեւեալ պայմանները.-

- Համալսարան նոր ընդունուած մասնողներ կամ անոնք որ արդէն կը հետեւին պսակատրի, մագիստրոսի կամ դոկտորական մակարդակի ուսման:
- Թեկնածուները պիտի ընտրուին ակադեմական եւ յարակից (extracurricular) յաջողութիւններու հիման վրայ:
- Հայկական շրջանակներէ ներս իրենց բերած օժանդակութեան կամ գործունէութեան համար:
- Մեծն Մոնթրէալի հայկական երկրորդական վարժարանէ շրջանաւարտ աշակերտներ (եթէ վարժարանը տուեալ տարուան տետողութեան երկրորդական Ե. կարգ չունէր, ապա յաջորդ բարձրագոյն կարգը ասարտողները նմանապէս կրնան դիմել):

Հաճեցէ՛ք դիմումնագրերը խնդրել հետեւեալ ե-նամակի (e-mail) աստղէին կապուելով.
Kevorg Abadjian: kevorg.abadjian@mcgill.ca

Paros Armenian Educational Center
Փարոս Հայեցի Դաստիարակչութեան Կեդրոն

Շաբաթօրեայ հայերէն դասեր

Արեւմտահայերէն եւ Արեւելահայերէն բաժիններով

Western and Eastern Armenian classes for kids and adults

Registration for 2015 - 2016 school year is now open

With a very rich curriculum designed to be interesting and informative

Դասերը ամէն շաբաթ օր ժամը 9:30 - 12:30
Classes every Saturday 9:30 - 12:30

- Հայոց լեզու
- Հայոց պատմութիւն
- Մշակույթ
- Քրիստոնէական դաստիարակչութիւն

For more information and registration
 (514) 979 -3676 Shoghik Sabbaghian

11455 Drouart, Montreal Qc H3M 2S6

ԱՊԱԳԻՅՅ

ԳՐԱԻՈՒԱԾ ԹՈՒԱԿԱՆ

Յոկտեմբեր 10-11, 2015
«Ապագայ» շաբաթաթերթի 40-ամեակի նշումներ

Եւ Թեքեան Մշակութային Միութեան
 34-րդ Պատգամաւորական Ժողով

Կը խնդրուի չխաչածելել

WWW.KOMITAS.CA

COMPLEXE FUNÉRAIRE
(514) 331-0400

**PRE-ARRANGEMENT 0% INTEREST
 MONUMENTS LOCAL AND FROM ARMENIA**

MAINTENANCE SERVICE OF CEMETARIES IN ARMENIA

